

Putovní výstava

Má vlast cestami proměn

Příběhy domova

2021/2022

katalog vystavených proměn

MÁ VLAST
CESTAMI PROMĚN
PŘÍBĚHY DOMOVA
2021/2022

106 proměn
13. ročníku
česko-slovenské
putovní výstavy

Příští rok to už bude dvacet let, kdy se parta nadšenců v Pošumaví rozhodla proměnit zanedbanou část návsi na fajn místo k setkávání dětí i dospělých. Tehdy nikdo nevěděl, že tím odstartuje projekt, který si zaslouží obdiv a uznání.

Ve Středočeském kraji je víc než tisíc obcí a mnohé z nich zažily podobný příběh, kdy se podařilo proměnit část obce nebo zachránit chátrající památku. Každá změna k lepšímu na sebe nabaluje další pozitivní kroky. Jsem ráda, že i díky putovní výstavě Má vlast cestami proměn se o nich dozví další lidé, které mohou projekty inspirovat a dodat jim odvahu ke splnění jejich snů.

Výstava letos nemá hlavní partnerský kraj, kamenné Srdce vlasti tedy zůstává od loňska u nás, ve středních Čechách. Symbol života a lásky ještě více vyniká v těchto dnech, kdy se celý svět postupně vyrovnává s následky pandemie. Opatrujeme jej s nesmírnou úctou. Děkuji pořadatelům, že navzdory složitým okolnostem výstavu opět zvládli připravit, a přeji nám všem, ať se líbí a inspiruje k dalším proměnám, které zahřejí u srdce.

Petra Pecková

Hejtmanka Středočeského kraje

Na okraj výstavy Má vlast cestami proměn

Žijeme v rušné a přelomové době. Virtuální svět nám nabízí téměř všechno. Otevřel nám pohled do kosmických dálav, z pohodlí svého bytu se můžeme prostřednictvím obrazovky podívat do všech světadílů nebo se dokonce stát hrdiny fiktivních říší. Máme-li dost prostředků nebo dost odvahy, můžeme cestovat po celé planetě. Nicméně virtuální svět zůstává virtuálním a globalizace může skrývat i ohrožení. Koronavirus je varováním.

Koronavirový čas nás dobrovolně či nedobrovolně obrací k domovu – k hodnotám domova. Připomíná, že domov je naše útočiště, naše bezpečí. Součet našich domovů tvoří naši obec, náš kraj, naši zemi, kterou naši předci označovali vzletným slovem vlast. A o domov v tom nejužším i nejširším smyslu je třeba pečovat. O tom, jak se nám to daří, hlavně na úrovni obcí, pomáhá podávat zprávu také soutěžní výstava Má vlast cestami proměn, která se letos uskutečňuje už potřinácté.

Výstavní panely nás seznamují s proměnami jednotlivých objektů, sídel i životního prostředí obcí a území, jež spadá pod jejich správu. Vedle oprav památkově chráněných budov, církevních a technických památek v průběhu těch třinácti sledovaných let přibývá zájmu o veřejný prostor návsi a náměstí, parků, dětských hřišť a sportovišť. Více se opravuje, rekonstruuje, přistavuje a staví. Staré budovy škol, vesnických zámeků a sokoloven a jiných veřejných staveb s proměnou venkovského života získávají novou funkci. Často se mění v komunitní centra, která v menších a odlehlejších obcích po zavření hostinců citelně chybí. Mimořádnou pozornost již vzbudila rekonstrukce a dostavba původní sklárny Lasvit v Novém Boru nebo Památník Jana Palacha na místě jeho rodného domu ve Všetatech. Množstvím proměn však v letošním ročníku soutěže jednoznačně vítězí proměny výpravních budov železničních stanic. Zvláště mne potěšilo, že mezi nemnoha přihlášenými novostavbami se objevila městská knihovna v Hrádku nad Nisou. Vždyť právě počtem veřejných knihoven na počet obyvatel jsme po sto let zaujímali a zaujímáme jedno z prvních míst na světě. Funkce knihoven dnes také značně překračuje pouhou výpůjční činnost.

Výstava Má vlast cestami proměn vzniká na základě přihlášek občanů, občanských sdružení, obcí, případně institucí, nabízí tudíž barvitý pohled na to, jak a čím právě dnes žijeme. Protože je výstavou putovní, je také zároveň reprezentací jednotlivých sídel. Katalogy, které každou výstavu provázejí, uchovávají povědomí o jednotlivých proměnách po další léta. Kdyby si obecní úřady shromažďovaly všechny panely, mohla by z nich – alespoň v některých obcích – vzniknout samostatná expozice nebo knížka, z níž by bylo zároveň patrné, kdo a v jakém období se o podobu obce nejvíce zasloužil. Přejme si, abychom i my v tom celkovém obraze zanechali jen světlou stopu.

PhDr. Blanka Stehlíková, CSc.,
patronka výstavy

V současné době, kdy pandemie proměňuje značnou část světa, doufejme, že vratně, jako stálíce doslova optimismem září naše výstava a soutěž o nejhodnotnější a nejkrásnější proměnu některé části naší republiky a nyní už i Slovenska. Právem tvrdíme, že naše země patří svou proměnlivostí a mnohotvárností k nejkrásnějším nejen v Evropě. Ale i tady je vždy co zlepšovat, ožивovat, zpříjemňovat, „zkrášlovat“. Vždyť potřeba krásy je člověku jako jedinému z tvorů dána. Proto, jako každoročně, prezentujeme příklady z celé republiky, ať to jsou obnovy velkých sakrálních i profánních staveb, úpravy návsi a náměstí, historických i soudobých parků, aleje v krajině, hřiště a prostory pro hru i nauku dětí, drobné objekty, které člení a oživují svými příběhy krajinu i obce. Třebaže svůj konkrétní příběh už ztratily, evokují svou přítomností, architektonikou, tvarem naši fantasmii a vytváří tak nové příběhy, které se v krajině zabydlují.

Zcela zásadně jsou to příklady pozitivní, tepání nedostatků a nešvarů nejsou naším prostředkem. Zásadně věříme, že uvedené pozitivní proměny budou oněmi táhnoucími příklady, které povzbudí i ostatní k tomu, aby se zamysleli nad svěřenými prostory či objekty a snažili se je uvést do příjemnějšího a estetičtějšího stavu.

Tyto proměny, třebaže mohou být z místa, kde jsem osobně nebyl, mne vždy nadchnou a potěší, protože celá naše vlast je moje, a navíc mne láká, abych se tam jel i osobně podívat a potěšil se tím místem ze všech stran.

Ne nadarmo se Má vlast rozlévá a putuje republikou ze staroslavného Vyšehradu, kde „to“ u nás začínalo a který také nám všem patří. A naopak už letitá proslulost Mé vlasti zvyšuje i prestiž a návštěvnost tohoto historického místa.

Karel Drhovský,
prezident Cestami proměn, z.s.

Zpřetrhané vazby

Centralizace, výstavba liniových staveb železničních, dálničních, znárodnování, násilná kolektivizace, následná privatizace... logistické areály, rozlézání obcí a měst do krajiny, satelity na zemědělské půdě... A ještě další jevy, které během jednoho století dokázaly naprosto zásadním způsobem změnit vztahy v krajině – vztahy mezi sídly a krajinou. Samé prudké pohyby! Došlo k přetínání dávných cest, dokonce k jejich zaorávání do širých lánů, aleje osířely a zdivočely, studánky vyschly nebo zarostly, památné kameny a rozcestníky byly vylomeny, Boží muka zůstala opuštěna a často se rozpadla...

I ve svém životě jsem zaznamenal změnu, kdy se v neděli přestaly trousit skupinky lidí po klikatých polních cestách vedoucích k farnímu kostelu. Okolo kostelů a hřbitovů vznikly divoké zpevněné plochy pro spartaky a embéčka, cesty v krajině zmizely, lidí v kostelích nepříbylo, ale umělých květů na hřbitovech ano. Prosté kříže nahradily pomníky z umělého kamene a namísto něho pak atraktivní kámen z Číny. Inu, má vlast cestami proměnil!

Když se komukoliv, kdekoliv a kdykoliv podaří spojit, co bylo rozpojeno, má to velký smysl pro nás pro všechny, pro celou společnost.

Josef Pleskot

Porota letošního, tj. je již 13. ročníku národní putovní výstavy „Má vlast cestami proměn“, bude mít velmi těžkou úlohu. Přihlášeno je totiž 106 projektů. Pokud se nemýlím, zúčastní se tentokrát všechny kraje, včetně několika návrhů z hlavního města Prahy. Zvláště mě upoutalo to, že jsou přihlášeny i tři projekty ze Slovenska.

Vzhledem k tomu, že se již dlouho a pravidelně zúčastňuji slavnostního zahájení této bohubilé putovní výstavy, mohu říci, že s velkým potěšením sleduji stoupající úroveň přihlášených „proměn“. A už se těším, že budu moci v klidu procházet výstavou, prohlížet jednotlivé panely a posuzovat, jak krásně napravujeme a zacelujeme rány, které naši krásné zemi uštědřil předchozí režim. A jelikož vlivem současné pandemické situace nebylo letos možné si zakoupit výtvary šikovných lidí, budu se těšit na další ročníky, až se situace zklidní a budeme mít zase plnohodnotné, doufám již příští, slavnostní zahájení ročníku i s těmito dílničkami a stánky. Zároveň doufám, že po loňské nepřízni počasí se na nás usměje letos i sluníčko.

Váš

Jan Pirk

Proměny a změny

Změny do našich životů patří. Kdyby vše zůstávalo a nic se nehýbalo, nebylo by to jen nudné, ale byl by to život bez života. Ovšem všechny změny nejsou příjemné a žádoucí. A řada změn, na které v životě narazíme, jsou změny k horšímu. Řada objektů, které jsou zde zobrazeny či popsány, zažila v minulosti změny k horšímu, když pustly nebo byly prostě už opotřebovány nebo zastaraly. Proto je tak krásné a osvěžující vidět jejich změněnou tvář, když jsou opraveny, jejich okolí upraveno a mnohdy jsou dál zdokonaleny. Není to jen změna. Je to často proměna objektů i okolí, která na nás dobře působí. Opravovaný a upravovaný objekt proměňuje nejen svou tvář, ale také atmosféru svého okolí. Takové proměny domácí obyvatele i návštěvníky obohatí a potěší. Cítíme se tak lépe.

Přejme tedy celé akci i této výstavě úspěch a společnosti Cestami proměn, z.s., která už po léta akci organizuje, vytrvalost v této záslužné práci a radost z nových a nových proměn v naší zemi.

Devětsetpadesát let nepřetržité existence Vyšehradské kapituly, které letos slavíme, a její bohatá historie dokládají, že proměny nejen patří k životu, ale mohou to být také proměny do krásy, ze které se těší současníci i budoucí generace.

Přeji tedy všem návštěvníkům potěšení z návštěvy tohoto místa i celé výstavy a také inspiraci pro podobné dobré snahy tam, kde žijí.

Aleš Opatrný

Probošt Královské kolegiální kapituly svatých Petra a Pavla na Vyšehradě

Mesto Hlohovec zo západnej časti Slovenska v roku 2020 s nadšením prijalo ponuku stať sa súčasťou výstavy „Má vlast cestami proměn“. Keďže sa nám ako hrdému vlastníkovi národnej kultúrnej pamiatky Hlohovský zámok podarilo dokončiť kus práce a do zámku znovu vrátiť život, umenie a kultúru, chceli sme sa pochváliť svetu.

Posolstvo, ktoré táto výstava nesie, je nám v Hlohovci blízke, pretože aj my si vážime kultúrne dedičstvo našich predkov a pokiaľ je to čo i len trochu možné, usilujeme sa o jeho obnovu a podporujeme každého, kto má rovnaké ciele a sny.

Hlohovec nebolo prvé slovenské mesto, ktoré sa stalo súčasťou vystavovaných premien. O to viac si vážime možnosť reprezentovať našu krajinu a byť koordinátorom slovenskej časti výstavy. Našou spoločnou ambíciou je nadviazať ďalšie partnerstvá medzi Českou a Slovenskou republikou v oblasti kultúry, zapojiť do projektu čo najviac obnovených kultúrnych pamiatok na Slovensku a jedného dňa, s vašou podporou, zorganizovať aj u nás národnú výstavu úspešných premien. Držme si spoločne palce.

Miroslav Kollár

primátor mesta Hlohovec

Olomoucký kraj už sedmým rokem podporuje výstavu Má vlast cestami proměn, aby tak lidé v celém regionu i České republice mohli vidět, jak se srdce Moravy mění v moderní, perspektivní a příjemné místo.

Je to však především zásluha zdejších pracovitých lidí, kterým není lhostejné, kde bydlí, jak vypadají jejich obce nebo krajina, v níž žijí a kam chodí na procházky. Olomoucký kraj jim v jejich práci nabízí pomocnou ruku, která má určitě co nabídnout – ať už jde přímo o rozdělování dotací nebo pomoc s přípravou projektů, vždycky se nám daří najít se starostkami i starosty společnou řeč. Jak by také ne. Vždyť na Hané a v Jeseníkách jsme – jak se říká – z jednoho těsta, a to, co děláme, neděláme jen pro sebe, ale i pro generace, jež přijdou po nás.

Vidět změny Olomouckého kraje prostřednictvím výstavy Má vlast cestami proměn berte prosím jako pozvánku do našeho kraje nebo inspiraci na dovolenou. Věřte, že návštěvy nebudete litovat.

Ing. Jan Šafařík, MBA

náměstek hejtmana Olomouckého kraje

Pro každou akci a každý počín musí tlouct nějaké srdce. Výstava Má vlast cestami proměn má srdce kamenné, ale přesto pro ni bije mnoho srdcí, která dokáží dotáhnout úžasné věci až do konce. Srdce, symbol úcty k našim předkům a lidem, kteří se snaží znovu obnovit a udržovat někdy již zapomenuté stavby božích muk, kapliček, mlýnů a starých usedlostí a veřejných prostranství, které jsou neoddělitelnou součástí naší vlasti a našeho života. Symbol těchto proměn – kamenné Srdce vlasti – vyzařuje energii, sílu a odhodlání pro dobrou věc, uchování památky pro naše děti a budoucí generace. Vždyť na své rodiče také nezapomínáme. Díky odhodlání místních lidí, ochotě řady sponzorů a podpoře krajů se chátrající stavby mění v důstojné objekty s užitečnou náplní, veřejný prostor dostává novou tvář, objekty nacházejí svůj ztracený smysl a příroda se nadechuje k novému životu...

Obec Tučín se již několik let pravidelně účastní výstavy Má vlast cestami proměn se svými obnovenými stavbami a prostranstvím. Vnímám výstavu jako výbornou možnost prezentace, co vše je možné dokázat a opravit, nebo udělat. Současně je to způsob poděkování lidem, kteří se o proměnu zasloužili, a ostatním připomínkou opomíjených míst v sídlech a krajině naší vlasti. Každého občana potěší, když uvidí své rodné místo, že nezaniká, ale stále se udržuje, obnovuje a žije. Je inspirací pro ostatní, že nic není nemožné. Chci poděkovat Olomouckému kraji, který podporuje výstavu úhradou poplatků na výrobu bannerů zapojených účastníků. Také Spolek pro obnovu venkova Olomouckého kraje má ve svém programu podporu této prospěšné výstavy.

Jiří Řezníček

Starosta obce Tučín „Vesnice roku 2009“
Předseda SPOV OK

Spolek pro obnovu venkova je již několik let partnerem projektu Má vlast cestami proměn – příběhy domova, protože zajímavým způsobem mapuje změny, ke kterým v naší zemi dochází. Výstava svým názvem také o několik kroků předběhla současnou dobu.

Poslední dva roky znamenaly výraznou proměnu naší vlasti, a to zejména v oblasti hodnotové a sociální. Činnosti, které jsme dříve běžně vykonávali, jsou nám najednou zapovězeny, nebo je jejich podoba výrazným způsobem změněna. Někdy je změna naštěstí pouze dočasná, jindy bohužel trvalá.

Výstava Má vlast cestami proměn mapuje druhou oblast změn naší země. Proměny hmotné, trvalejší a na první pohled viditelnější. Na rozdíl od změn covidových jsou to vždy změny k lepšímu. Od škaredého k pěknému, od nefunkčního k fungujícímu. Málem jsme zapomněli, že změny mohou být i pozitivní. Jsem proto ráda, že tato výstava existuje a že nám tento „normální“ svět připomíná.

Naše uznání a ocenění si však zaslouží zejména ti, kteří se zasadili o realizaci konkrétních proměn. Jako bývalá starostka vím, že projekt vymyslet je jenom první krůček na dlouhé cestě. Daleko složitější je jej dovést do zdárného konce. Získat potřebná povolení, peníze a schopné lidi, kteří jej uskuteční. Ti všichni mají náš obdiv.

Přeji této výstavě co největší počet návštěvníků na různých místech naší vlasti a také mnoho projektů do let příštích.

Veronika Vrecionová

předsedkyně Spolku pro obnovu venkova,
poslankyně Evropského parlamentu

Záštity 13. ročníku výstavy Má vlast cestami proměn - příběhy domova udělili

Jiří Vosecký,

předseda Stálé komise senátu pro rozvoj venkova

Klára Dostálová,

ministřyně pro místní rozvoj

Lubomír Zaorálek,

ministr kultury

František Lukl,

předseda Svazu měst a obcí České republiky

V České republice máme tolik krásných a zajímavých míst, která lákají k zastavení, návštěvě. Nebylo tomu ale tak bohužel vždy. Odsun Němců a komunistický režim tu napáchaly mnohé škody, nejen lidské. Dilem toho je v oblastech bývalého vnějšího a vnitřního pohraničí největší koncentrace prázdných domů v Česku. Naštěstí tu máme spoustu šikovných starostů a starostek, organizací a spolků, ale i jednotlivců, kteří se pro záchranu či obnovu „staronových“ památek nadchli a rozhodli se jim vdechnout nový život. Věnovali jim svou energii, čas i nemalé finance. Právě díky nim český venkov rozkvetl a zkrásněl, a za to jim patří obrovský dík. Díky nim můžeme v České republice obdivovat pozoruhodné stavby sakrální i světské, a co víc, aktivně si jich užívat. Pomáhají vytvářet a stmelovat místní komunity, přitahují pozornost zájemců z jiných regionů, podporují turistický ruch. Jedná se o kostely, kapličky a hřbitovy, hrady, zámky, mlýny, městské lázně, pivovary, radnice, nádražní budovy a vily, ale i školy a školky či dětská hřiště.

Málokomu se ovšem podaří projít Česko křížem krážem, aby mohl tyto stavby a jejich proměny obdivovat na vlastní oči. Proto mne jakožto zástupce Stálé komise Senátu pro rozvoj venkova velice těší, že je českým občanům může přibližovat projekt Má vlast cestami proměn. Uctivé poděkování patří organizujícímu spolku Cestami proměn, z.s., organizátorům všech putovních výstav a všem těm, kteří pomáhají naši vlast činit krásnější.

Jiří Vosecký,

předseda Stálé komise Senátu pro rozvoj venkova

Vážení příznivci výstavy,

ráda bych vás přivítala na 13. ročníku úspěšné putovní výstavy Má vlast cestami proměn – příběhy domova. Také letos se budeme moci přesvědčit, k jakým zajímavým a přínosným proměnám dochází v různých koutech České republiky, a to zejména díky velké ochotě mnoha spoluobčanů, kteří zvelebují pozapomenuté kouty naší krajiny.

Výstava podává důkaz, jak se tato místa zásadním způsobem proměnila k lepšímu. Vždy na nich totiž spatříte konfrontaci daného objektu před a po rekonstrukci. Krásná a nabízející podívaná. Na Ministerstvu pro místní rozvoj se různými dotačními programy snažíme napomáhat rozvoji našich regionů. Ať už prostřednictvím národních dotací, evropských fondů včetně Integrovaného regionálního operačního programu, tak soutěží Vesnice roku, v rámci níž oceňujeme obce, které se excelentně rozvíjejí v různých oblastech života. Vesnice roku se tak postupem času stala důležitým nástrojem formování pozitivního image venkova a posilování soudržnosti obyvatelstva.

Koronavirová pandemie bohužel zasáhla i do slavnostního zahájení výstavy. Věřím, že se příští rok už ale opět všichni shledáme a že zahájení proběhne tak, jak jsme byli po léta zvyklí.

Výstavě, která bude letos k vidění na sto různých místech naší republiky a pravděpodobně se podívá i do Gruzie, přeji mnoho spokojených návštěvníků a spoustu dalších úspěšných ročníků.

Klára Dostálová

ministřka pro místní rozvoj

Prošli jsme si a stále procházíme složitým obdobím. Bylo by zbytečné mluvit jen o tom, co nám koronavirus vzal. Jako ministr kultury bych mohl dlouho hovořit o všech zrušených akcích, ale, i když to zní tak trochu kacířsky, něco nám koronavirus přeci jen dal.

Sice mnozí z nás museli minulý rok oželeť dovolenou v zahraničí, ale namísto toho mohli prozkoumávat zajímavosti českých regionů. Navštěvovat méně známá místa, hrady a zámky nebo zapadlé moravské vinice. A já si myslím, že tito lidé neprohloupili a že si i uvědomili, že česká krajina může návštěvníkovi mnohé nabídnout. Nakonec dokladem toho je putovní výstava „Má vlast cestami proměn – příběhy domova“, která ukazuje, že se nám postupně daří léčit rány, které byly na krajině v minulosti napáchány.

Přejme si, aby se nám v blízké budoucnosti podařilo odčinit nejen rány na krajině, ale i rány, které jsme utrhli kvůli covidu.

Lubomír Zaorálek,
ministr kultury

Vážené dámy, vážení pánové,

v letošním roce budeme moci opět obdivovat inspirativní proměny nejrůznějších koutů naší země v 13. ročníku výstavy „Má vlast cestami proměn“. Výstava každoročně mapuje obdivuhodnou snahu lidí přetvořit své okolí v krásnější místo, vypráví příběh o lásce k vlasti i její historii. Proto je mi velkou ctí, že záštitu nad akcí převzala mimo jiné Komise pro kulturu a památkovou péči Rady Asociace krajů ČR.

Výstava pravidelně představuje obnovu zajímavých míst i krajinných prvků z celé ČR i ze Slovenska. Těším se na všechny přihlášené proměny, kterých je celkem 106, a doufám, že zaujmou i naše obyvatele, kteří mohou jednotlivým projektům dát na webu výstavy svůj hlas.

Velký dík patří organizátorům akce za to, že zviditelňují kreativní projekty v regionech, ale také všem lidem, kteří neváhají zapracovat na změnách v území, kde žijí. Věřím, že zdařilé proměny ocení během putování výstavy napříč republikou co nejvíce návštěvníků.

Symbolem projektu zůstávají kamenná srdce, nad jejichž zdravím bdí osobnost nejpovolanější – kardiochirurg profesor Jan Pirk. A všichni víme, že po těžkých měsících pandemie koronaviru je symbolická ochrana srdce naší země nanejvýš důležitá.

Přeji úspěch proměnám a nezapomenutelné zážitky návštěvníkům výstavy.

Ing. Petr Kulhánec

Předseda Komise pro kulturu a památkovou péči
Rady Asociace krajů ČR
Hejtmán Karlovarského kraje

Děkujeme partnerům a sponzorům

Projekt finančně podpořily tyto kraje:

Jihočeský, Jihomoravský, Karlovarský, Královéhradecký, Liberecký, Moravskoslezský, Olomoucký, Pardubický, Plzeňský, Středočeský, Ústecký, Vysočina a Zlínský. Praha poskytla místo pro konání zahájení.

Olomoucký kraj plně podpořil i své vystavovatele.

Strategický partner - INFO NOVA, s.r.o.

Sponzoři a podporovatelé

Jana Pastyříková, Ivana Slámová, Městská část Praha 2, Spolek pro obnovu venkova, Ministerstvo kultury, Ministerstvo pro místní rozvoj

Spolupracují

Národní kulturní památka Vyšehrad, Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, Vyšehradský zahradník, Asociace regionálních značek, Svaz knihovníků a informačních pracovníků, Jedličkův ústav a školy, Asociace krajů ČR, Svaz měst a obcí, Spolek pro obnovu venkova, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Národní síť zdravých měst ČR, omnium, Monumenta Viva, Český Goodwill a další

Mediální partneři:

Náš Region, Propamátky, Kam po Česku, Místní kultura, Country radio

Strategický partner

INFO NOVA, s r.o. se zaměřuje na informační technologie a řešení informačního prostředí ve firmách s cílem vytvořit co nejlepší podmínky pro jejich efektivní řízení. Na bázi produktů společnosti Microsoft vytváříme systémová řešení na míru konkrétním firmám.

Naší hlavní specializací jsou integrované informační systémy pro prodejce automobilů a velké autoservisy a pro technické služby a firmy, které zajišťují svoz odpadu. Informační systém Helios Green AUTOMOBILY je certifikován společností Ford Motor Company, koncernem VW (IVG), Škoda Auto, KIA Motors Czech pro všechna rozhraní a další certifikace probíhají. Naše společnost jej aplikuje pro následující značky automobilů a speciálních strojů: Škoda, Volkswagen, Audi, Seat, Porsche, Ford, Honda, BMW, Citroën, Volvo, Fiat, Mercedes, KIA, Iveco, Caterpillar, John Deer, Zetor a další.

Proč jsme podpořili projekt Má vlast cestami proměn?

Naše firma se pohybuje v podnikatelském prostředí, s velkým vytižením. Pro prestiž firmy i pro kvalitu života je důležité důstojné prostředí. Vážíme si lidí, kteří ho utvářejí. Národní putovní výstava Má vlast cestami proměn jejich práci podporuje. Chceme být u toho.

Vladimír Havlíček, Petr Havlíček
jednatelé firmy

Vyšehrad je kromě jiných mých lásek moje „srdeční záležitost“.

Je to místo, kde na mne dýchá klid, pohoda a nostalgická historie snad z každého koutu.

Tak vzácnou památku, tak krásnou část Prahy, jakou bezesporu je, bychom měli chránit, udržovat, opečovávat a bránit proti všemu, co by jí mohlo ublížit.

Vyšehrad je kus naší neoddiskutovatelné historie, na kterou bychom měli být skutečně hrdi. Ráda podporuji letošní vyšehradský kalendář „Od máje do máje“, spojený už tradičně s výstavou o rozkvétání naší země.

Jana Pastyřiková

členka organizačního týmu výstavy,
donátorka výstavy

Má vlast je pro mě slavnost, pouť k srdci Vyšehradu, je to setkání s životodárnou tvořivostí lidí z různých kousků naší země, která vytváří celek.

Objevuje se tam pro mě • uvědomit si, co můj kraj (kus společné země) může ostatním nabídnout, čím obohatit, doplnit celek • je to proměna vznikající od lidí, kteří ta místa obývají, navazují tak na generace předků, kteří naši vlast zabydlovali, kultivovali, pro další generace • téma změna, proměna – základní princip života, vše se stále mění, záleží na nás JAK a K ČEMU, jestli to bude v souladu se životem, tzn. dál ho rozvíjet – tvořivě a životodárně • je to téma vlasti (staročesky „země, krajina“), indoevropský základ toho slova je být silný (tím, že bude země zdravá), v praslovanštině slovo vlast znamenalo taky „vláda a moc“, vládneme (zase JAK a K ČEMU) • o tom všem je pro mě tato výstava a vyšehradská sobotní slavnost. Moc se mi líbí myšlenka z knížky Jaroslava Duška: Smyslem života je vnitřně rozkvétat.

Ivanka Slámová

emeritní paní vychovatelka z Jedličkova ústavu
člověk s velikým srdcem
donátorka výstavy

13 – ročník změn

Magická třináctka letošního ročníku se nezapřela. Výzvy na nás létaly ze všech stran.

Národní kulturní památka Vyšehrad s novým vedením vypověděla nájemní smlouvu našemu spolku, Asociaci Entente Florale CZ – Souznění, a přestala finančně podporovat slavnostní zahájení. Zrušila Úsek parků a s ním i mé pracovní místo. Výstava Má vlast cestami proměn tím přišla o velkou část mé dobrovolnické práce, která byla osobním děkováním za práci na Vyšehradě – bohatě splněný profesní sen. Přišel virus a ochromil život v zemi i obvyklé veřejné slavnostní zahájení výstavy. Vládní manipulace s rozpočtem snížily příjmy vesnic a měst a vnesly nejistotu, která způsobila absenci hlavního partnerského kraje.

Výzvy jsme přijali s pokorou a bez boje. A začaly se dít zázraky: Poprvé máme strategického partnera a dva další soukromé sponzory. Naším klíčovým vyšehradským partnerem se stala Královská kolegiátní kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Upravila pro náš spolek suterénní prostor v Kaplance, krásné vile u kaple Panny Marie, a pronajala nám jej za přijatelných podmínek. Také všechna dosavadní spolupráce s ní pokračuje. I Jedličkův ústav a školy zůstávají našimi spojenci, a stálou a drahocennou oporou jsou i skvělí vyšehradští zahradníci.

foto: Lenka Hlavatá

Se změnou sídla jsme změnili i název na jednodušší a v současné době plně výstižný Cestami proměn, z.s.. Naším novým váženým partnerem se stala Česká komora architektů a díky ní vám od letošního ročníku představujeme finalisty a držitele České ceny za architekturu. Četní vystavovatelé se přes podivnost doby přihlásili jako v jiných letech, další jsme oslovovali jmenovitě. Reagovali věcně a vstřícně, a tak vám i letos můžeme společně nabídnout přehlídku více než 100 obdivuhodných proměn z celé naší země a tři ze Slovenska.

Hodně se toho změnilo, ale co je nejdůležitější, to zůstává: VY!

Skvělí autoři proměn, vystavovatelé, hostitelé, propagátoři, dopravci a srdeční návštěvníci výstavy, pracovníci a zodpovědní starostové, paní knihovnice – obdivuhodné světloňosky ze všech končin země, akční vedoucí spolků a jiných uskupení, další výrazné osobnosti napříč Českou republikou i Slovenskem, a spolehlivý organizační tým včetně nenahraditelných zástupců krajů a jejich nadřízených.

Výstava je naše společné dílo. Těší nás zajišťovat při své práci spolu s vámi něco tak úžasného, nadčasového a srdečného. Je nám ctí být spolu s vámi součástí tohoto jedinečného příběhu. Děkujeme vám.

Jménem organizačního týmu s úctou

Ing. Drahomíra Kolmanová,
autorizovaná krajinářská architektka,
ředitelka Cestami proměn, z.s.

Jak výstava funguje?

Má vlast cestami proměn – příběhy domova, kdysi národní a nyní už česko-slovenská putovní výstava regionálních proměn, letos vstupuje do 13. ročníku.

Je dilem lidí z celé české země a z části Slovenska pod vedením města Hlohovce, a pomyslné kruhy na vodě se postupně rozšiřují. Kolekce putují po celý rok tak, že si je následující vystavovatel přiveze od minulého a další pak od něho. Poskytujeme je zdarma.

Vystavující hradili doposud částku 4500 Kč + DPH, od příštího roku 7700 Kč + DPH. Odpovídá nákladům na zpracování kvalitního česko/slovensko-anglického panelu a části propagace. Panel v elektronické podobě je svému vystavovateli na vyžádání k dispozici. Celý rok putuje a je umístěn na webu projektu, kde zůstává i v dalších letech. V rámci propagace projektu je prezentován v médiích regionálních, národních a narázově i mezinárodních.

Výstava vypovídá o úctě k domovu a odpovědnosti za svůj kraj. Finančně je relativně velmi přístupná, umožňuje prezentaci i soukromým subjektům a obcím.

Část organizačního týmu výstavy – zleva Eva Šestáková, Antonín Pechek, Jana Pastyříková, Drahomíra Kolmanová, Jana Kubitová, Tereza a Matěj Zatřepálkovi, Anna Pavlíková Kutějová, Kateřina Čadilová, Marie Pícková, Jana Červinková, Karel Drhovský, Lenka Šmejkalová, Božena Pacáková, Václav Baxa, Jiří Hermann

Představuje veřejnosti proměny, které jsou cenným přínosem pro současnost a velkým vkladem pro budoucnost.

Informace o výstavě jsou na www.cestamipromen.cz, aktuální putování jednotlivých kolekcí je uvedeno ve dvou tabulkách pod sebou (kolekce stojanové a plakátové + rollupy) zde www.cestamipromen.cz/kam-za-vystavou.

Jednotlivé kolekce výstavy dohromady zhlédne na 3,5 mil. lidí, a za současné epidemiologické situace mnohem více – stojanové kolekce jsou umístěny na veřejně přístupných místech. Další ji shlédnou na webu kdykoli, zejména při hlasování. Je velmi vstřícně přijímána. Přináší dobré zprávy, zajímavé příběhy, učí nás fotit před proměnou a pomáhá uvědomit si, jaké dílo za sebou zanecháváme. Posiluje osobní i národní sebevědomí a úctu k lidem kolem nás a k zemi, kde máme jedinečné právo žít. Přivádí turisty do méně známých míst.

Atributem výstavy je kamenné Srdce vlasti nalezené na Vyšehradě a čtrnáct Srdcí krajů. Pečuje o ně pan prof. Pirk. Deset příkladných proměn vybírá odborná porota pod vedením pana arch. Pleskota. Pro nejkrásnější proměnu v minulém ročníku hlasovalo 60 455 lidí. Třináctý ročník výstavy putuje do 30. 4. 2022, zatím v sedmi stojanových kolekcích, po celé ČR a po Slovensku, další plakátové kolekce přibudou podle poptávky. Svou kolekci si můžete pozvat zdarma k vám. Přivezete si ji od předchozího vystavovatele a další zase od vás.

Velmi si příznivých proměn i práce lidí vážíme. Pokud se rozhodnete proměnu přihlásit, můžete tak učinit už od července 2021 do naplnění kapacity zde: www.cestamipromen.cz/prihlasit-promenu. Podklady – fotografie před, po a do hlavičky panelu, příslušná loga a texty podle dané struktury pak dodáte na základě instrukcí, které od nás obdržíte.

Dotazy rádi zodpovíme na adrese info@cestamipromen.cz.

Děkujeme vám za povznášející proměny a odpovědnost za naši společnou zemi. Vážíme si spolupráce s vámi.

Jménem produkčního týmu výstavy

Anna Pavlíková a Tereza Zatřepálková

Evropské fondy pomáhají proměňovat Českou republiku

V tomto katalogu najdete řadu proměn, které byly realizovány díky projektům financovaným z fondů EU.

Všechny jsou označeny pečeti:

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Díky jejich pomoci Česko opravilo historické památky, postavilo nové mateřské školy nebo modernizovalo náměstí, parky a další veřejné prostory.

Fondy EU ale přispívají i v celé řadě dalších oblastí.

Novou techniku a vybavení dostávají hasiči, policisté i zdravotníci. Modernizuje se vybavení nemocnic a učebny ve školách. Opravují se knihovny a muzea. Díky renovovaným dopravním terminálům a ekologickým autobusům a tramvajím cestujeme pohodlněji a bezpečněji. Investice do moderních technologií snižují škodlivé emise v ovzduší a výsadba remízků a alejí pomáhá přírodě. Pomocnou ruku nabízejí projekty i při rekvalifikaci nebo hledání lepšího pracovního uplatnění. S přínosy projektů podpořených z evropských fondů se bez nadsázky setkáváme každý den.

Bližší informace naleznete na
www.kdefondyeupomahaji.cz.

Chcete se dozvědět, kde fondy EU pomohly ve vašem okolí?

Podívejte se na www.mapaprojektu.cz!

Mapaprojektu.cz

interaktivní mapa
realizovaných projektů

Anebo si najdete některou z akcí přímo ve vašem regionu na adrese akce.dotaceEU.cz.

Vítězové internetového hlasování 2020/2021

Na webu www.cestamipromen.cz vybírali lidé ze **118** vystavených proměn ročníku 2020/2021.

Celkem přišlo **60 455 hlasů**.

Nejvíce hlasů získaly tyto proměny:

1. **Zlín** (Zlínský kraj)
Obnova Památníku Tomáše Bati
18 480 hlasů

2. **Choťovice** (Středočeský kraj)
Krajinná opatření (biocentrum a biokoridor)
17 441 hlasů

3. **Lesná** (Jihomoravský kraj)
Obnova vnějšího pláště kostela sv. Terezie
8371 hlasů

Ceny odborné poroty 2020/2021

Odborná porota ve složení:

**Ing. arch. Josef Pleskot, PhDr. Pavel Bureš,
Ing. arch. Markéta Cajthamlová,
Ing. Karel Drhovský, Ing. arch. Adéla Chmelová,
Ing. Drahomíra Kolmanová, Ing. Vladimír Sitta**

ocenila tyto proměny 12. ročníku, 2020/2021:

Heřmanův Městec (Pardubický kraj)
Obnova synagogy

Hradec Králové (Královéhradecký kraj)
Revitalizace roubeného kostela sv. Mikuláše

Mešno (Plzeňský kraj)
Rekonstrukce mlýna (expozice historie mlynářství)

Mladá Vožice (Jihočeský kraj)
Obnova Ústějovské kapličky

Mnichovo Hradiště (Středočeský kraj)
Roubená farní stodola

Prachatice (Jihočeský kraj)
Nástěnné malby v měšťanském domě

Sazená (Středočeský kraj)
Obnova kamenného mostu

Votice (Středočeský kraj)
Restaurování bývalého františkánského kláštera

Zlín (Zlínský kraj)
Obnova Památníku Tomáše Bati

Želiv (Kraj Vysočina)
Rehabilitace fasád premonstrátského kláštera

Žlutice (Karlovarský kraj)
Oprava márnice

Praha 2 a Praha 5 (Hlavní město Praha)
Revitalizace pražských náplavek – Cena za kreativitu

Bořanovice – Pakoměřice (Středočeský kraj)
Obnova zámku – Cena souznění

Kelč (Zlínský kraj)
Rekonstrukce zemědělské usedlosti – Cena souznění

Luže-Doly (Pardubický kraj)
Znovuzrození kostela – Cena souznění

Máslovice (Středočeský kraj)
Obnova Hospody – Cena souznění

Proměny 2021/2022

Jihočeský kraj

Období realizace:

červen 2018 – červen 2020

Iniciátor proměny:

Zastupitelstvo obce

Fotografie:

Barbora Poláčková

Čepřovice

Modernizace kulturního domu

1

Kulturní dům v Čepřovicích vznikl spolu s hospodou v akci Z v letech 1973–1974. Od té doby se do kulturního domu moc finančních prostředků neinvestovalo. Změna přišla roku 2017, kdy na svém zasedání zastupitelstvo obce rozhodlo, že provede kompletní modernizaci rozloženou do několika etap. Ta probíhala v letech 2018–2020. Byly to dva roky bourání, budování, a tvrdé dřiny, ale výsledek stojí za to. V současné době je kulturní dům kompletně zmodernizován a zateplen. Objekt má novou fasádu i střechu. Vybudována byla zastřešená terasa a přístavba toalet. Vnitřní prostory jsou kompletně zrenovovány. Vše dostalo moderní nádech, ale zároveň je ponechána i řada původních prvků tak, aby se vhodnou formou prolnula současná i dřívější doba.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Jihočeský kraj

Období realizace:

říjen 2019 – červen 2020

Iniciátor proměny:

Správa železnic, státní organizace

Autor projektu:

Ing. Josef Sauko

Fotografie:

Správa železnic

2

Majdalena

Oprava výpravní budovy nádraží

Na železniční trati České Velenice – Veselí nad Lužnicí stojí výpravní budova Majdalena. Provoz zde začal v roce 1851. Vzhledem k významu a umístění se Správa železnic, s. o. rozhodla s opravami neotálet. Měly za cíl obnovit reprezentativní vzhled a zlepšit technický stav nádraží. Budova se rozzářila díky novým omítkám s fasádním nátěrem i vyměněné střešní krytině. Orientaci usnadní inovovaný systém tabulí a prosvětlených hodin. V rámci udržovacích prací dostalo nádraží také nový mobiliář (lavičky, květináče či koše). U nádraží nově vznikla parkovací místa a je zde i kolostav. Tato lokalita je v průběhu sezóny díky nedalekému městu Třeboň a rovněž díky turistickým a cyklistickým stezkám v okolí velmi vyhledávaným místem.

Jihočeský kraj

Období realizace:

květen 2015 – dosud

Iniciátor proměny:

Hanka RH+ Rabenhauptová
Zdeněk Krejsa
Jiří Gabriel Kučera

Prachatice

Mezigenerační zahrada při společnosti KreBul

3

Nevyužitý a neudržovaný prostor u domu, ve kterém sídlí společnost KreBul Prachatice, dobrovolníci upravili a uklidili. Vyrobili také nábytek a vyvýšené truhlíky z palet. Každoročně vzniká podle potřeb nová iniciace, která místo opět vylepší a zútulní. Zrekonstruovaný prostor je místem konání celé řady projektů: Tajemná zahrada; Výměna bylinek a sazenic, cibulek; Víkend otevřených zahrad; Vzdělávací prostor smyslové aktivizace, ale např. i zdravého životního stylu. Probíhají zde i venkovní výstavy, hudební vystoupení nebo třeba Cvičení šité na míru. Vznikly nové tradice jako adventní setkání nebo Výstava a výroba Velikonočního vaječného stromu.

Jihočeský kraj

Období realizace:

červenec 2019 – květen 2020

Iniciátor proměny:

Státní pozemkový úřad
obec Tábor

Autor projektu:

HYDROSED s. r. o.

Fotografie:

Státní pozemkový úřad

4

Tábor – Stoklasná Lhota Výstavba rybníka

Území, na kterém vznikl rybník, se nachází v blízkosti obce Stoklasná Lhota. V rámci projektu byl vybudován nejen samotný rybník, ale také tůň pro zlepšení retenční schopnosti území a posílení biodiverzity. Výstavba se skládala z několika na sobě závislých objektů. V ose rybníka byla zřízena stoka pro soustředění napouštěcího průtoku. Dno bylo vyspádováno v mírném sklonu ke stoce. Břehy jsou vysvahovány, díky čemuž jsou vytvořeny vhodné podmínky pro zvýšení biodiverzity. Hráz je homogenní s předpokladem využití zeminy z prostoru zátopy. Sdružený objekt v sobě zahrnuje vypouštěcí zařízení a vlastní bezpečnostní přeliv. Požerák je vybaven uzamykatelným ocelovým poklopem a je osazen na betonovém základovém bloku. Pro přístup k požeráku slouží manipulační lávka s oboustranným trubkovým zábradlím.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Jihomoravský kraj

Období realizace:

červen 2018 – srpen 2020

Iniciátor proměny:

Statutární město Brno,
městská část Brno-sever

Autor projektu:

FOJ.R, spol. s r.o. –
Ing. Boris Lenert

Fotografie:

David Aleš

Brno

Cejl 68 – obnova kulturní památky

5

Budova pocházející z první poloviny 19. století sloužila jako administrativní budova přádelny Huberta, Felixe a Eugena Soxhletoových, nově vznikající továrny na zpracování textilií. Pravděpodobně ve druhé polovině 20. století byla budova přestavěna z kanceláří na byty, které jsou zde dodnes. Stavba před začátkem rekonstrukce vykazovala známky statické poruchy, a i fasáda byla z větší části zvětralá a vyžadovala spolu s okny opravu. V původně kancelářském objektu přestavěném na bytový dům pavlačového typu se v současnosti po rekonstrukci nachází 24 moderních bytových jednotek a 14 nebytových prostor. Nebytové prostory jsou využívány jako prodejny, restaurace, ateliér a služby.

Jihomoravský kraj

Období realizace:

březen–prosinec 2020

Iniciátor proměny:

CHYBIK+KRISTOF
ASSOCIATED ARCHITECTS
s.r.o.

Fotografie:

Alex Shoots Buildings

6

Brno

Ústřední autobusové nádraží Zvonařka

Brněnské autobusové nádraží Zvonařka s charakteristickým brutalistním zastřešením bylo postaveno mezi lety 1977–1985. Po událostech roku 1989 nádraží přešlo do soukromých rukou a jeho stav se postupně zhoršoval. Dlouho potřebnou modernizaci nádraží spoluinicioval atelier Chybik+Kristof. Rekonstrukce měla zachovat brutalistní podstatu nádraží, a přitom je adaptovat potřebám 21. století. Zvonařka se nyní směrem k centru města otevírá novou výpravní halou stojící v místě někdejšího severního nástupiště a stánků. Konstrukce zastřešení získala světlý nátěr a nová LED světla, jež prostor opticky zvětšují. Nástupiště protíná přechod, který usnadňuje přístup k platformám. Na střeše nádraží je nově parkování P+R. Odstranění stánků odhalilo sochu „Křídla“ významné české sochařky Sylvie Lacinové.

PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU

Jihomoravský kraj

Období realizace:

září 2017 – květen 2020

Iniciátor proměny:

věřící ze sídliště Brno-Lesná

Autor projektu:

Atelier Štěpán s.r.o.,
Ing. arch. Marek Štěpán

Fotografie:

Karel Pažourek, fotograf ze spolku Člověk a víra, farník z Brna – Lesné

Brno-Lesná

Nový kostel na zelené louce

7

Kostel v Brně-Lesné byl snem věřících již od roku 1968, když toto sídliště vznikalo. Komunistický režim však jeho výstavbu nepovolil. Věřící proto mohli své snahy o stavbu kostela obnovit až po pádu režimu v roce 1989. Nejprve vzniklo víceúčelové zařízení, tzv. duchovní centrum, a poté měla následovat stavba kostela. Duchovní centrum P. Martina Středy a bl. Marie Restituty požehnal 2. října 2004 brněnský biskup Vojtěch Cikrle. Po dalších zhruba 13 letech začala stavba kostela. Na přípravě a provedení stavby se podílel tým mnoha dobrovolníků z řad farníků. Stavba byla financována pouze z darů věřících. Kostel je architektonicky velmi zajímavý a byl ve své kategorii vyhlášen Stavbou roku 2020. Kanadský časopis AZURE jej zařadil mezi 10 nejpopovednějších interiérů roku.

Jihomoravský kraj

Období realizace:

říjen 2015 – červen 2019

Iniciátor proměny:

město Pohořelice

Autor projektu:

ARCHIKA s.r.o.

8

Pohořelice

Rekonstrukce Paarova záměčku

Paarův zámek je barokní dvoupodlažní budova. Jeho počátek je datován do 16. století. Od počátku sloužil jako sídlo vrchnostenského úřadu a obydlí pro úředníky. V 1/2 19. století v něm vznikla škola, zámek se dostal na periferii města a začala jeho pozvolná devastace. Ta pokračovala v 70. letech 20. století, kdy byl v bezprostřední blízkosti postaven panelový dům. Následně došlo k demolici dvorního křídla. Zámek byl ponechán bez údržby a stala se z něj nevyužívaná ruina. Záchrana přišla v roce 2015. V objektu vzniklo 5 učeben s restaurovanými stropy. Centrální hala je využitelná pro výstavy. U zámku byl postaven venkovní zastřešený amfiteatr. Součástí úprav bylo i předpolí zámku, kde byl vybudován altán, bylinné záhony, skleník a přístup na molo u rybníka.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Jihomoravský kraj

Období realizace:

2017–2019

Iniciátor proměny:

Cisterciácké opatství Porta Coeli

Autor projektu:

Ing. arch. Přemysl Kučera
Ing. Ivo Muroň

Fotografie:

Radim Strachon

Předklášteří

Minipivovar Porta Coeli

9

Objekt v minulosti sloužil jako stáje cisterciánského opatství Porta Coeli. Celý komplex hospodářských budov byl v podstatě samostatným statkem s uzavřeným dvorem s navazujícími objekty bývalého pivovaru, sýpky a stodoly. Do rekonstrukce byla část budovy využívána jako kovářská dílna, zbylá část objektu bez využití chátrala. Rozsáhlá obnova byla dovršena v roce 2019. Po statickém zajištění byly vybudovány nové podlahy, kompletní vnitřní i venkovní omítky se snahou maximálně zachovat původní ráz hospodářského objektu s jeho novým využitím v podobě prvního obnoveného klášterního pivovaru na Moravě. Severní část slouží jako odbytový prostor – pivnice, kde je varna, na ni navazuje barový pult se záplutím. Spojovací chodbou je připojeno sociální zázemí, dále je situována technologie pivovaru.

Jihomoravský kraj

Období realizace:

červen 2019 – červen 2020

Iniciátor proměny:

Správa železnic, státní organizace

Autor projektu:

Ing. Adrián Tomčala – ATOM ATELIER s.r.o.

Fotografie:

Správa železnic, státní organizace

10

Strážnice

Oprava výpravní budovy železniční stanice

Výpravní budova ve Strážnici je poprvé zmiňována roku 1887 v souvislosti se zahájením provozu na trati č. 343 z Veselí nad Moravou do Sudoměřic nad Moravou. V roce 2006 proběhla oprava fasády a o 9 let později oprava střešní krytiny a klempířských prvků. Poslední velká oprava, která začala v červnu 2019, se soustředila především na 2 cíle. Důležité bylo jak zachování historického vzhledu budovy, tak zvýšení komfortu pro cestující. Podstatné bylo především zlepšení dostupnosti veřejně přístupných prostor, zejména toalet a úschovny kol. Kromě bezbariérového přístupu došlo k opravám poškozených prvků zastřešení nad vchodem, byly provedeny i výměny vstupních dveří v provedení z dřevěného masivu. Díky závěrečné kompletní opravě fasády, jednotnému nátěru a provedení ozdobných prvků je zvýrazněna folklorní tematika regionu.

Jihomoravský kraj

Období realizace:

říjen 2019 – květen 2020

Iniciátor proměny:

Ing. Jana Valová – starostka

Autor projektu:

AP-atelier, s.r.o.

Zbraslav u Brna Sportovní areál u ZŠ

11

Hřiště u základní školy bylo v dezolátním stavu, neodpovídalo normám, chyběly základní herní prvky i lavičky. Tvořil je trvalý travní porost s keři a nálety. Dětem i ostatním skupinám obyvatel chybělo místo vhodné pro sportovní aktivity. Také škola potřebovala odpovídající sportoviště pro kvalitní výuku tělesné výchovy. Na místě nevyhovujícího hřiště vznikl u školy nový víceúčelový sportovní areál. Žáci i veřejnost zde mohou hrát míčové hry, provozovat lehkou atletiku či cvičení za pomoci váhy vlastního těla a další. Moderní prostor tvoří umělý „travnatý“ povrch, doskočiště, workoutové hřiště a hřiště ohraničené mantinely. Celý areál je oplocený, avšak volně přístupný, vybavený zastřešenými lavičkami a zázemím pro sportovce. Sportoviště využívají škola, veřejnost i místní spolky.

Jihomoravský kraj

Období realizace:

2019 – 2020

Iniciátor proměny:

Ing. Jan Vitula, starosta
Mgr. Lenka Brázdová, radní

Autor projektu:

JURA ET CONSORTES s.r.o.
PROMED Brno spol. s.r.o.

Fotografie:

Jiří Ernest

12

Židlochovice Komunitní centrum

Místo proměny se nachází u židlochovické radnice. Renesanční radnice je cennou památkou a dokladem dlouhé historie samosprávy města. Pod budovou radnice a sousedních objektů se nachází soustava sklepení, jejichž historie sahá až do středověku. Areál radnice byl historicky rozšiřován o další navazující objekty, které sloužily potřebám města nebo byly pronajímány. Podnětem k revitalizaci byla potřeba navýšit kapacity současné radnice a doplnit další veřejné funkce. Nová stavba navazující na starou radnici je rozšířením administrativních prostor a jsou zde umístěny prostory denního stacionáře. Objekt stodoly, využívaný pro kulturní události, je koncipován jako sala terrena propojující dvůr s ovocným sadem. Urbanistickým řešením vzniká otevřená městská struktura s flexibilním využitím.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU

Karlovarský kraj

Období realizace:

leden 2012 – březen 2016

Iniciátor proměny:

Zastupitelstvo města Aš

Autor projektu:

Ing. Arch. Václav Zůna

Fotografie:

Josef Chrástka, Milan Vrbata

Aš

Kulturní centrum LaRitma a ZUŠ

13

Kulturní centrum LaRitma vzniklo rekonstrukcí 150 let staré textilní továrny firmy SINGER, která byla založena v roce 1869. Roku 1946 byla na základě Benešových dekretů znárodněna. Roku 2008 byl objekt převeden do majetku města, během následujících let nebyl využíván. Rozhodnutí o umístění kulturního centra do bývalé továrny padlo v roce 2011, kdy radnice hledala náhradu za vyhořelý kulturní klub a zázemí pro ochotnické divadelní soubory. Z původní stavby zůstalo pouze obvodové zdívo a nosná ocelová skeletová konstrukce. Grafický návrh fasády prezentuje stavbu jako představitele současné moderny. I přes strohý a technokratický výraz působí LaRitma příjemným dojmem a láká kolemjdoucí k návštěvě. Vnitřní prostory objektu jsou řešeny velkoryse. Učebny ZUŠ snesou nejpřísnější kritéria.

Karlovarský kraj

Období realizace:

2017–2020

Iniciátor proměny:

Město Jáchymov

Autor projektu:

projektční kancelář Hlaváček
- architekti, s.r.o.

Fotografie:

Stanislav Kuneš

14

Jáchymov Knihovna latinské školy v radničním sklepení

Sklepení radnice zůstalo zachované z dob renesance, přestože město v minulosti postihly velké požáry. V průběhu let sloužilo jako sklad. Vedení města se rozhodlo prostory, které byly v neutěšeném stavu, zrekonstruovat a využít. Obnova začala v dubnu 2017. Slavnostní otevření Expozice knihovny latinské školy se konalo 15. 12. 2019. Sklepení bylo celkově rehabilitováno a zpřístupněno veřejnosti. Návštěvníci mohou obdivovat nádherně zrekonstruované historické prostory a prohlédnout si unikátní sbírku knih latinské školy. Z výstavnického hlediska je expozice rozdělena na prezentaci multimediální, audiovizuální a interaktivní. Nejvýraznější prezentací celé expozice jsou otevřené vybrané knihy umístěné ve vitrinách.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Karlovarský kraj

Období realizace:

říjen 2018 – červenec 2019

Iniciátor proměny:

Statutární město Karlovy Vary

Autor projektu:

Inplan CZ s.r.o.

Karlovy Vary

Přestupní uzel Horní nádraží úprava přednádražního prostoru

15

Na nádraží Karlovy Vary, známé jako Horní nádraží, původně Buštěhradské, přijela první parní lokomotiva 5. srpna 1870. Tuto pomyslnou bránu města i s přednádražním prostorem v poslední době místní i návštěvníci velmi negativně hodnotili. Místo neodpovídalo požadavkům, jaké jsou na tento typ prostoru kladeny. Proto vedení města přistoupilo k rekonstrukci. Přednádražní prostor na karlovarském Horním nádraží prošel výraznou proměnou. Zrekonstruovaná vozovka, nové chodníky, schodiště, nástupiště pro autobusy i parkovací místa pro auta i kola, to vše vzniklo během necelého roku. Výrazným prvkem je veřejné osvětlení.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Karlovarský kraj

Období realizace:

2014 – červen 2015

Iniciátor proměny:

Město Sokolov
Sokolovská bytová s.r.o.

Autor projektu:

Architektonický ateliér, Ing.
arch. Petr Martinek, Ing.
Leoš Zdeněk

Fotografie:

Muzeum Sokolov

16

Sokolov

Revitalizace městského koupaliště

Otevření městského koupaliště se Sokolov dočkal v 60. letech 20. století. Napouštěno bylo vodou z Lobežského potoka a mělo jak plaveckou, tak skokanskou část. Začátkem 90. let prošlo koupaliště rekonstrukcí, při které se zásadně změnila dispozice. Zmizela skokanská část a železobetonová skluzavka. Vznikla nová úpravná voda a k napouštění bazénů se začala používat pitná voda. V dalších letech přibýly v areálu dvojskluzavka a beachvolejbalové kurty. V roce 2014 začala díky dotaci z ROP Severozápad revitalizace areálu. Rekonstrukcí vznikl velký bazén se svažitým dnem. Ostrůvek v bazénu je spojen s břehem můstkem. Do bazénu ústí dvouproutá skluzavka. Pro rodiny s dětmi je připraveno brouzdaliště. Kolem obou bazénů jsou zpevněné plochy vhodné pro umístění řad lehátek a slunečníků.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Karlovarský kraj

Období realizace:

1999 – dosud

Iniciátor proměny:

Abbaye de Sept Fons

Autor projektu:

John Pawson, London
ATELIER SOUKUP OPL
ŠVEHLA s.r.o.

Fotografie:

Jan Soukup, Richard Davies

Toužim - Dobrá Voda Klášter Nový Dvůr

17

Po změně režimu v roce 1989 se mnozí mladí lidé v Čechách rozhodli žít mnišský život. Protože v Čechách nebyly funkční kláštery, odešli někteří do francouzského kláštera v Sept-Fons. Když se tento klášter přeplnil, rozhodl se opat Dom Patrick, že založí nový klášter v České republice. Autorem návrhu kláštera je britský architekt John Pawson, který spolupracoval s plzeňským architektem Janem Soukupem a jeho ateliérem. Základní kámen kláštera byl položen v roce 2002. Koncepce celého areálu navázala na historickou osovou kompozici objektů a stromových alejí se čtvercovým klášteřem v jeho středu. Svou skladbou se konventní budovy drží tradičního schématu uspořádání. Minimalistická architektura podtrhuje prostý mnišský život, zároveň je obohacena průhledy do měnících se obrazů okolní krajiny.

Královéhradecký kraj

Období realizace:
září 2017 – říjen 2018

Iniciátor proměny:
Jan Školník

Autor projektu:
ADR, s.r.o.

18

Broumov Klášterní restaurace U Tří růží

Klášterní restaurace U Tří růží navazuje svým umístěním i názvem na hostinec, který byl ve stejných prostorách broumovského kláštera od 17. století až do počátku 20. století. Rekonstrukce navazuje na celkovou revitalizaci kláštera, která začala aktivitami Agentury pro rozvoj Broumova v roce 2004. Název restaurace odkazuje ke znaku a symbolice benediktinského řádu, který klášter ve 13. století založil a který byl znám svou pohostinností. Na pohostinnou tradici navazuje restaurant i dnes. Stal se místem setkávání místních lidí i návštěvníků Broumova. Restaurace také slouží jako zázemí při pořádání konferencí, seminářů a dalších akcí v klášteře. V současné době je restaurace součástí konceptu Baroque, který spojuje atmosféru jedinečných míst po celé republice s vynikající gastronomií.

Královéhradecký kraj

Období realizace:

únor 2019 – duben 2020

Iniciátor proměny:

Správa železnic, státní organizace

Autor projektu:

Ing. Vladimír Jeníček

Fotografie:

Správa železnic

Doudleby nad Orlicí Rekonstrukce výpravní budovy

19

Stanici otevřela 10. ledna 1874 společnost Rakouská se-verozápadní dráha (ÖNWB) při zprovoznění trati z Hradce Králové do Lichkova. Autorem jednotné podoby stanic pro celou dráhu byl architekt Carl Schlimp. Osobní nádraží je místem, ze kterého místní obyvatelé odjíždějí za prací, do školy nebo za zábavou do větších měst. Aby byl zajištěn komfort pro všechny cestující a budova mohla sloužit dalším generacím, bylo nezbytné přistoupit k rozsáhlé rekonstrukci. Rekonstrukci potřebovaly podlahy, stropy, střešní konstrukce a krytina, ale i celá řada dalších věcí. Vyměněny byly také výplně oken a dveří. Nově zrekonstruované nádraží je nejen funkční a příjemné na pohled, ale také komfortní pro cestující. V nádražní budově, nyní bezbariérové, mohou lidé využít čekárnu, která je v chladném období vytápěná, a také vestavěné toalety.

Královéhradecký kraj

Období realizace:

červen – říjen 2019

Iniciátor proměny:

Bc. Monika Faltová,
zastupitelka obce

Fotografie:

Bc. Monika Faltová
Mgr. Zdena Zuzana
Bednářová

20

Lukavec u Hořic

Restaurování pískovcového kříže

Pískovcový kamenný kříž byl pořízen roku 1844. Lukavec-
ký kříž na kamenném podstavci s reliéfem Panny Marie,
s ústředním motivem kříže s ukřižovaným Ježíšem, který
reprezentuje architekturu této oblasti, se nacházel v ha-
varijním stavu. Kříž byl natolik narušen, že bez okamžitého
odborného zásahu hrozil jeho zánik. Při restaurování došlo
k postupnému očištění celého objektu včetně plotu. Pro-
běhlo šetrné odstranění nevhodně doplněných cimento-
vých tmelů na památce a nahrazení kovových kramlí a čepů
nerezovou ocelí. Došlo ke konsolidaci a doplnění v umě-
lém kameni. Písmo bylo opraveno a barevně zvýrazněno.
Očištěný kovový plot dostal nový nátěr. V těsném okolí
jsou vysazeny květiny. Pískovcový kříž je v obci jediným
svatostánkem, památkou místního významu, dokladem
mistrovství našich předků.

Královéhradecký kraj

Období realizace:

březen 2018 – prosinec 2019

Iniciátor proměny:

Město Náchod

Autor projektu:

ATELIER TSUNAMI s.r.o.

Náchod Malé lázně Běloves

21

Pramen minerální vody na místě Malých lázní Běloves byl objeven v roce 1873. V jeho blízkosti byla postavena Vila Komenský se společenským sálem a kabinami pro koupele. Vlivem povodní a požárů skončil v roce 1931 lázeňský provoz, areál nadále sloužil pro společenské akce. Po druhé světové válce prošel úpravou pro bydlení a zemědělské účely a postupně chátral. V březnu roku 2018 byl na místě původních lázní položen základní kámen nové budovy. Vysoce kvalitní minerální vodu se podařilo najít v nedaleké lokalitě. V areálu Malých lázní Běloves vznikla odpočinková zóna s kolonádou s dvanácti pítky, z nichž proudí minerální voda ze dvou nových zdrojů. Klidová zóna nabízí odpočinkový prostor s vodním prvkem. V budově se nachází kavárna, informační centrum a sál pro přednášky a výstavy.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Liberecký kraj

Období realizace:

leden 2014 – dosud

Iniciátor proměny:

Ing. Jiří Jakoubek

Autor projektu:

architekti ADIKON, s.r.o.

Fotografie:

Ing. Jaroslav Hejzlar

22

Cvikov

Revitalizace areálu Pivovaru Cvikov

První podklady o pivovaru jsou datované rokem 1866. Do první republiky se provoz i budovy mnohokrát rozšiřovaly. Roku 1948 byl pivovar znárodněn. V lednu 1968 došlo v důsledku centralizace výroby k jeho uzavření. Od té doby se zde střídaly různé provozy, areál chátral a průběhu let zmizela i původní technologie. V roce 2013 pivovar zakoupil podnikatel Jiří Jakoubek s cílem obnovit výrobu. Při rekonstrukci byly pečlivě opraveny či repasovány všechny hodnotné prvky a doplněny citlivě volenými materiály, povrchy a výrobky. V roce 2014 byla uvedena do provozu výrobní část s expedicí, administrativním zázemím a vodním hospodářstvím, následně restaurace Sladovna. V roce 2018 byl otevřen v horním podlaží a krovu bývalé sladovny hotel. Ze sklepních prostor bývalé sladovny vznikne pivnice, v uličním křídle bude prostor pro pekárnu, na místě stodoly vzniknou pivní lázně s ubytováním, wellness a půjčovnou kol.

Liberecký kraj

Období realizace:

červen 2013 – listopad 2023

Iniciátor proměny:

Petra Volejníková,
postupně se zapojila
skupina příznivců historie

Autor projektu:

ATELIER 111 architekti s.r.o.

Fotografie:

archiv Města Dubá,
Pepa Středa

Dubá Sušárna chmele

23

Sušárna chmele vznikla kolem roku 1868 a v pozdějších letech byla rozšířena. Když se na Dubsku ve 30. letech 20. století přestalo s pěstováním chmele, zůstala ležet ladem a chátrala. Po válce se stala majetkem hospodářského družstva a poté Státního statku Dubá. Město získalo zdevastovanou sušárnu v 90. letech. Díky kruhovým věžím, v nichž se sušil chmel, je jedinečnou památkou v celé ČR. Prvním krokem k záchraně byly v roce 2013 terénní úpravy. Rozsáhlejší práce začaly o čtyři roky později. Roku 2019 dostala novou střechu, v následujícím roce pak nová okna, dveře a vrata. Opraveny byly i fasády a zastřešena poslední věž. Záměrem obce je vybudovat zde regionální muzeum chmelařství. Okolí sušárny je již nyní upraveno jako parkový prostor se sochařskou výzdobou a malou tyčovou chmelníci.

Liberecký kraj

Období realizace:

2018–2019

Iniciátor proměny:

Město Hrádek nad Nisou

Autor projektu:

Projektový ateliér DAVID
s.r.o.

Fotografie:

Roman Sedláček

V roce 2010 bylo v Hrádku otevřeno multifunkční centrum. Dvůr uzavíral chátrající objekt tzv. pekárny. Když se městu podařilo objekt získat, byl jeho stav natolik špatný, že muselo dojít k demolici. Na jeho místě byla v letech 2018–2019 postavena nová knihovna. Po demolici byl nejprve proveden archeologický průzkum. Nová knihovna se z části nachází nad prostorem bývalého hřbitova a nálezy kosterních pozůstatků a původní hřbitovní zdi jsou prezentovány v podlaze přízemí. Samotný objekt včetně stropů a střešní desky tvoří železobeton, v interiéru budovy přiznaný. Při odlévání nosných stěn byly v bednění vyskládány citáty. Knihovna má dostatečnou kapacitu i pro léta budoucí a rozšiřuje ji sklad s posuvnými regály. Vybudováním nové knihovny vzniklo útulné atrium pro letní kulturní akce.

Liberecký kraj

Období realizace:

2018–2019

Iniciátor proměny:

Město Hrádek nad Nisou

Autor projektu:

Projektový ateliér DAVID s.r.o.

Fotografie:

Roman Sedláček, Vít Štrupl

Hrádek nad Nisou Schubertova vila

25

Vilu si nechal v roce 1924 postavit ředitel sousední přádelny Oswald Schubert. V majetku rodiny zůstala do roku 1945, poté sloužila jako jesle. Od roku 1997 zde sídlila městská knihovna, mateřské centrum a další organizace. Vila se v poválečné době nevyhnula úpravám, dochovala se ale i tak v mimořádně autentické podobě. V roce 2016 byla zapísána na seznam nemovitých kulturních památek a město začalo s její komplexní rekonstrukcí. Interiér kromě obnovy prošel také změnou dispozic. Celkové renovace se dočkala i vnější část objektu. Vila nyní slouží jako komunitní centrum. I dnes zde můžeme obdivovat reprezentativní dřevěné schodiště, mramorový krb, štukové stropy, vestavěné skříně, původní okenní i dveřní výplně, kování na dveřích a oknech, kované mříže nebo okapové chrliče.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Liberecký kraj

Období realizace:

2017–2018

Iniciátor proměny:

Město Hrádek nad Nisou

Autor projektu:

Ing. Arch. Tomáš Bartoš

Fotografie:

Roman Sedláček a Vít Štrupl

26

Hrádek nad Nisou - Uhelná Rekonstrukce kaple Panny Marie Pomocné

Kaple Panny Marie Pomocné z roku 1867 se nachází na návsi osady Uhelná. I s vybavením přečkala obě světové války. Na začátku 90. let byla ještě pod střechou, uvnitř se nacházel kůr i oltář, i když v bídém stavu. V roce 1996 byla prodána do soukromých rukou a dále chátrala. Po dvanácti letech ji město odkoupilo zpět. V té době již z kaple stály jen obvodové zdi. Hlavním cílem se stala obnova v co nejpůvodnějším tvaru. V rámci oprav byl postaven nový krov s krytinou z bobrovek. Do interiéru byla vestavěna dřevěná galerie s dřevěným schodištěm. Rekonstrukci završila v létě roku 2018 instalace zvonu do věžičky. V opravené kapli se při svátcích konají bohoslužby. Po dokončení rekonstrukce se stala oblíbeným místem konání svaatebních obřadů. Probíhají v ní koncerty a komorní divadelní představení.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Liberecký kraj

Období realizace:
červen–listopad 2020

Iniciátor proměny:
Učitel'ský sbor
ZŠ Janáčkova

Autor projektu:
Projektový ateliér DAVID
s.r.o.

Fotografie:
Martin Jančík

Jablonec nad Nisou Didaktická zahrada ZŠ Janáčkova

27

Zahrada ZŠ sloužila různým školním aktivitám. Byly zde záhonky, průlezky, houpačka a pískoviště, v horní části sportovní plocha. V dolní části děti hrávaly fotbal a basketbal. Postupem času byly odstraněny nevyhovující herní prvky. Povrch hřišť byl opotřebovaný a neudržovaný. Díky obnově má didaktická zahrada zcela nové prvky. Amfiteátr se schůdky na horní část zahrady, plochu s dřevěnými pylony se štítky, z nichž je možné složit pověst, obloukové modely Slunce, Měsíce a Země a hadí dům – úkryt pro plazy a obojživelníky. Zázemím pro výuku a relaxaci je altán. V blízkosti altánu je i model rozvodí ČR. Do prostoru zahrady jsou zakomponovány herní prvky a pískoviště. Podél příjezdové cesty je vybudována zpevněná plocha pro parkování aut.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Liberecký kraj

Období realizace:

září–prosinec 2020

Iniciátor proměny:

PhDr. Mgr. Ivan Langr, Ph.D.,
náměstek primátora pro
kulturu, školství, sociální
věci a cestovní ruch

Autor projektu:

Martin Volejník

28

Liberec

Rekonstrukce kaple Božího hrobu u kostela Nalezení sv. Kříže

Kapli Božího hrobu nechal postavit liberecký soukeník a radní A. J. Wondrak roku 1772. Kaple do roku 1865 stála před kostelem sv. Antonína Velikého. Vzhledem k rozvoji města radní rozhodli, že kapli nechají přestěhovat. Byla rozebrána a znovu sestavena o několik set metrů dále na místě bývalého hřbitova u barokního kostela Nalezení svatého Kříže. Kapli silně poničilo zatékání a padající větve stromů. Nejdříve bylo nutné statické zajištění věžičky kaple. Následně byl zbudován nový krov, restaurovány pamětní desky, opraveno schodiště, provedly se barevné úpravy fasády a celková obnova interiéru. Kaple návštěvníkům nabízí odpočinek a chvíli pro zastavení, rozjímání či modlitbu ve stínu starých lip.

Liberecký kraj

Období realizace:

2017–2019

Iniciátor proměny:

OV ARCHITEKTI,
s.r.o. Štěpán Valouch,
Jiří Opočenský

Autor projektu:

m3m, s.r.o.

Fotografie:

Tomáš Souček,
Boys Play Nice

Nový Bor Sídlo firmy Lasvit

29

Společnost Lasvit s.r.o. zakoupila roubenky z roku 1790, během 19. a 20. století přestavované a poničené. Odvážné rozhodnutí nestavět novostavbu, ale pustit se do rekonstrukce vedlo k zachování ducha místa a navázání na tradici. Studio ov architekti navrhlo nový areál se dvěma původními a dvěma novými domy, které vytváří jeden celek. V černém domě se zkouší světelné artefakty, ve skleněném domě je firemní kavárna a hlavní jednací místnost. Velká část dřevěných prvků byla napadená a musela se vyměnit. Z vnější strany mělo být roubení skryté pod omítkou, ale ukázalo se jako tak unikátní, že došlo ke změně projektu. Unikátní byl také vývoj skleněných šablon na fasádu. V současnosti zde pracuje 90 zaměstnanců a rekonstruuje se další z domů. Stavba získala mnoho ocenění, například hlavní Českou cenu za architekturu roku 2020.

Liberecký kraj

Období realizace:

2019-2020

Iniciátor proměny:

Obec Všelibice

Autor projektu:

HAVLIS & PARTNER
ARCHITEKTI

30

Všelibice Rekonstrukce mateřské školy

V centru obce se nacházela nedokončená budova mateřské školy z konce 80. let budované v „akci Z“. Společenské změny v polistopadových letech úplné dokončení neumožnily a stavba se v nezměněné podobě a bez užívání dočkala současnosti. Z původního objektu zůstaly zachovány pouze základové konstrukce a suterén pod hospodářským pavilonem. Suterén prošel kompletní sanací a úpravou na technické a provozní zázemí. Pavilon A je plnohodnotným oddělením mateřské školy. Jeho součástí je i kuchyně. Oproti původní budově se objekt opticky rozdělil na dva samostatné celky mateřské školy a připravovaného domova seniorů. Budova je z jedné strany opticky ukončena výrazným objektem herny. Na objektu je plochá střecha se zelení.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Moravskoslezský kraj

Období realizace:

listopad 2018 – říjen 2019

Iniciátor proměny:

Správa železnic, státní organizace

Autor projektu:

Ing. Lukáš Bobek, Ostrava–Zábřeh

Fotografie:

Správa železnic

Jistebník

Oprava výpravní budovy nádraží

31

Když vystoupíte z vlaku na nádraží v Jistebníku, ocitnete se před patrovou budovou z roku 1889. Výrazná je režným zdívkem (vyspárované cihly bez omítnutí), které je charakteristické pro činnost architekta Antona Dachlera, stavitele typizovaných výpravních budov na této trati.

Ráz budovy poškodily necitlivé rekonstrukce z 80. let 20. století. Původní okna a dřevěné dveře nahradily ocelohliníkové výrobky. Fasádu z cihel překryly opakované nánosy barvy. Správa železnic se rozhodla vrátit budově historický vzhled a také ji přizpůsobit současným požadavkům. Po rekonstrukci se budova opět pyšní výraznou cihelnou fasádou, očištěným kamenným soklem a obnovenými dřevěnými obklady. Nově má bezbariérový přístup. Okna i dveře jsou dřevěné. Upravená je i čekárna pro cestující s veřejnými WC.

Moravskoslezský kraj

Období realizace:

srpen 2018 – listopad 2019

Iniciátor proměny:

veřejnost města Nový Jičín

Autor projektu:

Ing. arch. Tomáš Kudělka

Fotografie:

Lucie Hrdličková,
Ondřej Syrovátka

32

Nový Jičín Revitalizace areálu bývalého letního kina

Letní kino ve Smetanových sadech vzniklo v 60. letech 20. století. Nahradilo původní protékající bazén. K uzavření kina došlo kvůli špatnému technickému stavu v červnu 2013. Filmové večery se přesunuly na zahradu místní restaurace. Bývalý biograf pod širým nebem nahradila relaxačně oddechová zóna, které dominuje vodní prvek. Přestavba začala na podzim 2018 a trvala rok. Prostor hlediště kina se proměnil ve vodní plochu, která je doplněna rostlinami. Chodníky lemují lavičky, tráva, bylinkové a květinové záhony. Nově v areálu vzniká také květnatá louka, která je jedním z vítězných projektů participativního rozpočtu města Nový Jičín. Nechybí veřejné toalety, odpadkové koše a stojany na kola. Areál je od znovuotevření velmi oblíbený.

Moravskoslezský kraj

Období realizace:

září 2007 – listopad 2020

Iniciátor proměny:

p. Piotr Marek Kowalski

p. Krzysztof Szewczyk

Fotografie:

Jan Prokeš

Ostrava-Hrušov

Kostel sv. Františka a Viktora

33

Novogotický kostel sv. Františka a Viktora z konce 19. století zasáhla v roce 1997 rozsáhlá povodeň. I přes prvotní záchranné práce nebyla jeho budoucnost jistá. Čekal na celkovou opravu, která by zajistila jeho další existenci. Bortila se cihlová věž, věžní kříž zkorodoval, vzácná vitrážová okna se rozpadala, zvony a věžní hodiny byly nefunkční. Práce začaly obnovou farní budovy a zahrady. Poté přišel na řadu kostel. Po zprovoznění hodin následovala rekonstrukce věže a vitrážových oken. Na obnově se podílel nově příchozí kněz, který nadchl ke spolupráci také farníky. „Zapomenutý“ kostel se během své proměny stal vyhledávaným místem, ve kterém se pořádají v rámci možností kulturní akce, koncerty, výstavy, přednášky. Počáteční nedůvěra v jeho záchranu se proměnila v nečekaná vítězství.

Moravskoslezský kraj

Období realizace:

březen 2019 – červen 2020

Iniciátor proměny:

Římskokatolická farnost
Vratimov
farář P. Mgr. Adrian Wykret

Autor projektu:

Ing. Antonín Závada
JANKO Projekt s.r.o.

Fotografie:

Tomáš Nitra, Dominik David

34

Řepiště

Dřevěný kostel sv. Michaela archanděla

Kostel sv. Michaela archanděla patří do jedinečného souboru dřevěných kostelů v oblasti Beskyd. Jeho historie sahá na počátek 15. století. Několikrát byl opravován, vždy však jen dílčím způsobem. Roku 1963 byl zapsán jako kulturní památka. Z důvodu špatného stavu kostela se Římskokatolická farnost Vratimov, obec Řepiště a Biskupství ostravsko-opavské rozhodli přistoupit ke komplexní rekonstrukci. Po dobu oprav se nedělní mše svaté konaly v sále Společenského domu s restaurací U Máně. Slavnostní mše svatá u příležitosti znovuotevření kostela, řepištěského krmáše a oslav 750. výročí vzniku obce se konala 12. 9. 2020. Projekt řešil stavební obnovu památky a archeologický průzkum. Zrekonstruovány jsou i součásti interiéru. Kostel také dostal nové zvony. Slouží k církevním obřadům i společenským akcím.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Olomoucký kraj

Období realizace:

červen–listopad 2020

Iniciátor proměny:

obec Bochoř

Autor projektu:

KOMPAKTA INVEST a.s.

Fotografie:

Tomáš Volek

Bochoř

Oprava bytových domů

35

Po ničivých povodních v roce 1997 se obec rozhodla postavit náhradní bydlení pro místní, kteří přišli o střechu nad hlavou. Vzniklo pět bytových domů. Za více než 20 let své existence poskytly byty domov mnoha občanům obce. Vzhledem k tomu, že byly domy vystavěny pomocí technologií běžných v tehdejší době, potřebovaly nyní částečnou rekonstrukci. Rozběhly se proto přípravné práce. Vybraná firma připravila projektovou dokumentaci, obec zpracovala potřebné dokumenty, podala žádost o dotaci a vybrala realizační firmu. Vlastní realizaci bohužel ovlivnila vládní nařízení spojené s epidemií COVID-19. Realizační firma však vše zvládla i ve zkráceném termínu.

U všech bytových domů se zlepšil nejen vzhled, ale díky zateplení a novým oknům se snížila energetická náročnost.

Olomoucký kraj

Období realizace:
květen–srpen 2020

Iniciátor proměny:
Jaromír Machala

Autor projektu:
Ing. arch. Petr Leinert

Fotografie:
David Sedlák

36

Domašov u Šternberka Kaplička na křižovatce cest

První záznamy v historických mapách dokládají existenci kapličky již v 18. století. Sloužila nejen jako duchovní místo, ale poskytovala i útočiště poutníkům v nepříznivém počasí. Po vysídlení německého obyvatelstva po II. světové válce začala kaplička chátrat. Začátkem 70. let zcela zanikla. V roce 2020 si obec připomínala 800 let od první písemné zmínky. U příležitosti tohoto výročí se zastupitelé rozhodli kapli obnovit. Za obcí tak vyrostla moderní stavba, která v sobě má prvky místního materiálu a odkazuje tím na původní kapli.

Olomoucký kraj

Období realizace:

červenec–září 2019

Iniciátor proměny:

Jiří J. K. Nebeský

Autor:

Tomáš Kratochvíla,
architektura
Christine Habermann von
Hoch, plastika

Fotografie:

Pavla Hynčicová,
Petr Bakovský

Hranice

Oživení proluky vedle synagogy

37

Nevzhledný a zanedbaný prostor v centru města byl po desítky let slepým a temným zákoutím s rozpačitou zelení. Nic na tom nezměnilo ani osazení pamětní desky, připomínající 197 hranických obětí holokaustu, na severní fasádě Synagogy. V roce 2016 se začalo hledat nízkonákladové řešení kultivace místa. Cílem bylo vytvořit přehledný a snadno udržovatelný prostor, který bude vhodný jako pietní místo, ale také pro odpočinek, setkávání, případně pro umístění uměleckých děl. Od počátku byly základními prvky proměny vyčištění prostoru, nejnutnější opravy okolních objektů, minimalistické sedací prvky a výrazné osvětlení jako element výtvarný i bezpečnostní. Sochařka Christine Habermann von Hoch nejen zvýraznila ideu památečnického místa, ale také spojila všechny vstupní myšlenky do uceleného díla. Instalace „Nicocot – fragmenty světla“ je složena ze šesti hranolů o trojúhelníkové podstavě, představujících elementy Davidovy hvězdy.

Olomoucký kraj

Období realizace:

květen–červenec 2019

Iniciátor proměny:

Město Hranice

Autor:

Tomáš Kočnar, architektura
Zdeněk Strnadel, výsadba

Fotografie:

Tomáš Kočnar,
Roman Hynčica

38

Hranice

Revitalizace zámeckého příkopu

Renesanční zámek z poloviny 16. století, který po staletí sloužil jako administrativní objekt, byl koncem 80. let, po desetiletích hospodaření státní organizace v zoufalém stavu. V polovině 90. let jej město zrekonstruovalo pro potřeby městského úřadu a postupně se úprav a zpřístupnění veřejnosti dočkala i navazující prostranství. Po dokončení úprav v roce 2015 zůstala nedořešena poslední plocha, pozůstatek obranného příkopu u jižního vstupu do zámku. Torzo příkopu má jeden vstup. Chyběla přímá návaznost a vstup po několika schodech působil jako bariéra. S řešením přišel místní architekt Tomáš Kočnar. Vložení dřevěné vlnovky zajistilo bezbariérový přístup i využití výdejšího okna kavárny. Členění na několik pobytových ploch vneslo do prostoru řád a výsadba trvalek zajistila příznivý vizuální vjem.

Olomoucký kraj

Období realizace:

2017–2020

Iniciátor proměny:

Jiří J. K. Nebeský

Autor projektu:

Lukáš Blažek a Vojtěch Jemelka (opláštění ZUŠ)
Ladislav Sorokáč a Ondřej Tuček (plastika TGM)

Fotografie:

Petr Bakovský,
Roman Hynčica

Hranice Školní náměstí

39

Školní náměstí bylo kvalitně upraveno v roce 2008 v rámci rozsáhlé rekonstrukce veřejných prostranství historického jádra, dvě bolísky mu ale zůstaly. Zmračená fasáda Základní umělecké školy, na níž se reálný socialismus podepsal otesáním neorenesanční plastické výzdoby a nahrazením břizolitem. A spleť historie instalací a odstraňování Masarykovy sochy. Opláštění ZUŠ se podařilo uvést do uspokojivého stavu v roce 2017 díky zdařilé parafrázi historizujících prvků. Blížící se stoleté výročí založení republiky pak bylo impulsem k rozhodnutí o opětovné instalaci památníku TGM. Pojetí sochaře L. Sorokáče a architekta O. Tučka zjednodušilo bronzovou sochu na nezaměnitelnou plošnou siluetu státníka jako soudobou interpretaci klasického jezdeckého pomníku.

Olomoucký kraj

Období realizace:

červenec 2017 – listopad 2019

Iniciátor proměny:

František Novák

Autor projektu:

Ing. Zdeněk Opletal
Ing. Dana Opletalová

Fotografie:

Tomáš Továrek,
Bc. Jaroslav Procházka,
archiv města

40

Konice

Komunitní centrum

Sokolovnu v Konici postavili v roce 1921. Původní charakter budovy silně narušila přístavba, která vznikla během stavebních úprav v 80. letech. V letech 2001–2016 sloužila sokolovna jako zázemí pro sbor dobrovolných hasičů. V roce 2014 získalo budovu do svého majetku město. To zvažovalo další využití budovy a současně řešilo potřebu vytvořit pro občany společenské centrum. Zlom přišel v roce 2016, kdy zastupitelstvo města schválilo přestavbu sokolovny na komunitní centrum a podalo žádosti o dotaci. Slavnostní otevření komunitního centra proběhlo v prosinci 2019. Budovu tvoří sál s jevištěm, přísálí, klubovna, kancelářské prostory a zázemí pro lektory i účastníky akcí, včetně vybavené kuchyňky. V poradně mají své zázemí sociální služby.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Olomoucký kraj

Období realizace:

červen 2019 – červenec 2020

Iniciátor proměny:

obec Lhota
Ing. Jana Skopalová,
starostka

Autor projektu:

Atelier AVV – Ing. arch.
Vojtěch VAŠEK

Fotografie:

Ivo Havlík, Jana Skopalová

Lhota

Kaple sv. Václava

41

Kapli se zvonící zasvěcenou sv. Václavu postavili místní mezi lety 1844 a 1846. Současný stav vyžadoval rozsáhlou rekonstrukci. Délka oprav se z původně plánovaných čtyř měsíců prodloužila na rok. Na vině byl horší stav objektu, než jaký byl předpokládán, i pandemie COVID-19. Nejvíce času zabrala sanace základů a statické zajištění. Poté následovala výměna střechy, oken a dveří, podlahy a dlažby. Rekonstrukcí prošla elektroinstalace a omítky. Důležitým krokem bylo také venkovní odvodnění. Vše zakončily terénní úpravy okolí kaple. Obnovená kaple opět slouží lidem. Vyzvánění zvonu každý den ohlašuje poledne. Zvoní také umíráček a praepuls. Místní obyvatelé kapličku využívají jako místo pro rozjímání a zklidnění. Nově zde také probíhají svatební obřady.

Olomoucký kraj

Období realizace:

říjen 2018 – říjen 2019

Iniciátor proměny:

město Litovel

Autor projektu:

Designtec s.r.o.

42

Litovel

Úprava Radniční Moravy – Nečíz

Město Litovel je protkáno šesti rameny řeky Moravy. Vodní prvek odjakživa ovlivňoval život občanů. Proto je město nazýváno „hanácké Benátky“. Součástí unikátního systému je také rameno řeky Moravy – Radniční Morava – zvané též Nečíz. V Husově ulici v úseku, kde protéká Radniční Morava, proběhly úpravy. Dříve měla podobu otevřeného koryta, ale v 60. letech 20. století byla zastropena betonovými panely. Úprava byla neestetická i nevhodně konstrukčně řešená. V prosinci roku 2014 se část zastropení zřítla. Město poté nechalo město zpracovat projekt k vyřešení havarijního stavu. Nejviditelnějším zásahem obnovy bylo odstranění starého zastropení. Díky rekonstrukci se místo stalo atraktivní vstupní branou do městského parku.

Olomoucký kraj

Období realizace:

květen–prosinec 2019

Iniciátor proměny:

město Litovel
Ing. Pavel Kurfürst –
vedoucí Odboru životního
prostředí

Autor projektu:

Ateliér BONMOT, spol. s r.o.

Litovel

Revitalizace zeleně na Staroměstském náměstí

43

Město Litovel nechal ve 13. století založit král Přemysl Otakar II. Centrem protéká řeka Morava. Na jejím levém břehu se nachází Staroměstské náměstí. Dominantní stavbou je zde kostel sv. Filipa a Jakuba. Původně v těchto místech býval nejstarší litovelský hřbitov. Park před obnovou tvořily převážně zatravněné plochy se zbytky špatně udržované zeleně. Úpravy spočívaly primárně na vytvoření „reminiscence“ hřbitova vysazením aleje a živého plotu po obvodu původního půdorysu. Poblíž kruhového objezdu vznikl nový kompozičně ozdobný prvek tvořený zídou a dvěma terénními vyvýšeninami. Představují pomyslnou bránu v původním místě vstupu do hřbitova. Parku dominují nově založené travnaté plochy. Součástí úpravy byla také rekonstrukce sousoší Nejsvětější Trojice.

Olomoucký kraj

Období realizace:

září 2019–září 2020

Iniciátor proměny:

obec Lutín

Autor projektu:

Ing. Sedlák Jiří, SPZ
DESIGN, s.r.o.

Fotografie:

Jakub Chrást

44

Lutín

Komunitní dům pro seniory

Roku 1868 založil v Lutíně Ludvík Sigmund pumpařskou firmu SIGMA. Od zakladatele převzali v roce 1894 rychle se rozvíjející firmu jeho synové. Ti se starali nejen o prosperitu firmy, ale také o spokojenost zaměstnanců. V roce 1930 nechali postavit v Lutíně ubytovnu pro svobodné úředníky zaměstnané v SIGMĚ. Ještě v nedávné době budova sloužila jako obecní ubytovna. K proměně vedla Obec Lutín nutnost přestěhovat seniory z nedalekého domu pro seniory, který je v havarijním stavu. V roce 2015 bylo na základě studie rozhodnuto, že obec přestaví stávající chátrající ubytovnu na moderní Komunitní dům pro seniory. Díky dotaci a úsporám obce vznikla zcela bezbariérová budova s 22 byty a společenskou místností.

Olomoucký kraj

Období realizace:

září 2019–červen 2020

Iniciátor proměny:

starosta obce Jiří Pekař
předseda spolku TJ Sokol
Mladeč Ing. Tomáš Zapletal

Autor projektu:

Ing. arch. Josef Škúrek

Fotografie:

Lenka Polášková

Mladeč

Rekonstrukce budovy šaten

45

Fotbal má v komunitním životě své pevné místo ve velkých i malých obcích. Stejně je tomu i v Mladči. V roce 1968 zde pro fotbalisty i další sportovce postavili šatny, které sloužily přes 50 let. V roce 1997 obec zasáhly záplavy. Zázemí využívané členy TJ Sokol Mladeč postupně chátralo a dnešním požadavkům už nevyhovovalo. V roce 2019 byl objekt zbourán. Od června 2020 se obec pyšní novou budovou. Vzniklo nejen nové zázemí šaten, ale také klubovna, která dává prostor pro besedy a přednášky i s promítáním videí. V navazujícím otevřeném prostoru zastřešené terasy se mohou uskutečňovat vystoupení ochotnických divadelních souborů. TJ Sokol zde ve spolupráci s obcí pořádá kromě fotbalových utkání i dětské dny a různé kulturní akce.

Olomoucký kraj

Období realizace:

srpen 2018 – říjen 2020

Iniciátor proměny:

město Moravský Beroun

Autor projektu:

Ing. arch. Taťána
Tzoumasová

Fotografie:

Archiv, město Moravský
Beroun

46

Moravský Beroun

Kulturní památky

Areál parku Křížový vrch

Rozsáhlý areál Křížového vrchu je spjat s nejstaršími dějinami města. Dokladem jsou zříceniny hradu ze 14. století. Kromě nich se zde nachází kostel Povýšení sv. Kříže, čtrnáct kapliček křížové cesty a drobné solitérní objekty. Hrázdný zahradní domek původně sloužil k prodeji drobného občerstvení. Je z cihelného zdiva na kamenném soklu. Dřevěné části zvýrazňuje zelená barva, střechu pokrývá břidlice. Nepodsklepený dřevěný zahradní domek vznikl na přelomu 19. a 20. století. Při renovaci vznikly repliky truhlářských výplní oken a dveří. Gloriet je samostatně stojící drobná zahradní stavba z první poloviny 20. století. Sloužil k odpočinku či drobné hudební produkci. V poslední době se nacházel ve velmi špatném stavu. Cílem rekonstrukce bylo obnovit jeho původní vzhled.

Olomoucký kraj

Období realizace:

říjen 2018 – prosinec 2019

Iniciátor proměny:

Mgr. Marta Husičková –
starostka městyse

Autor projektu:

Ing. Jiří Tomeček – Atelier A,
Olomouc

Náměšť na Hané Modernizace základní školy

47

Základní škola v Náměšti na Hané sídlí ve dvou samostatných objektech. Budova, ve které je umístěn 2. stupeň, byla postavena v roce 1925. V roce 2020 oslavila 95. výročí vzniku rozsáhlou rekonstrukcí. Vnitřek se změnil k nepoznání, je vybaven moderním nábytkem a učebními pomůckami, interaktivními tabulemi a kvalitní počítačovou technikou. V bývalých půdních prostorách vzniklo několik nových učeben – počítačová, jazyková a polytechnická. Rovněž suterén prošel přestavbou, je zde učebna chemie a fyziky, keramická pec a učebna pro předmět domácí nauka. Po pomyslnou třešničkou na dortu je observatoř s dalekohledem, která umožňuje žákům pozorovat hvězdnou oblohu.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Olomoucký kraj

Období realizace:

září 2019 – květen 2020

Iniciátor proměny:

členové komise životního prostředí města Němčice nad Hanou

Autor projektu:

Ing. Yvona Lacinová,
Atregia s.r.o.

Fotografie:

Ing. Lenka Požárová,
Mgr. Alena Špičáková

48

Němčice nad Hanou Obnova porostu biokoridoru

Úsek biokoridoru vymezily komplexní pozemkové úpravy zpracované pro Němčice nad Hanou v roce 2012. Původní biokoridor LBK29, který se nachází kolem pramene říčky Žlebůvky, z velké části tvořily topoly na hranici bezpečné životnosti a další neperspektivní dřeviny. Na radu komise životního prostředí zažádalo město v roce 2018 o dotaci na revitalizaci území. Stromy u biokoridoru z části prošly ořezem kvůli omlazení, jiné byly vykáceny. Místo nich jsou vysazeny nové dřeviny původních druhů. Po obou stranách Žlebůvky vznikly rozsáhlé travnaté plochy, jejichž součástí jsou květnaté louky. Celkově se díky realizaci projektu zvýší retenční schopnost území a jeho biodiverzita.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Olomoucký kraj

Období realizace:

září 2019 – květen 2020

Iniciátor proměny:

Členové komise životního prostředí města Němčice nad Hanou

Autor projektu:

Ing. Yvona Lacinová,
Atregia s.r.o.

Fotografie:

Mgr. Alena Špičáková,
a Ing. Lenka Požárová

Němčice nad Hanou Založení vybraných krajinných prvků

49

V roce 1953 členové Mysliveckého spolku na podmáčené půdě kolem pramene Žlebůvky vysadili vrbový prutník, o který se následně starali a proutí prodávali na košíkářskou výrobu. Tento stav trval ještě v 60. letech 20. století. Prutník zanikl intenzifikací zemědělství. Lokalita se nachází v intenzivně zemědělsky obhospodařované krajině. Dochází zde k výrazné vodní erozi. Komise životního prostředí v roce 2018 doporučila, aby město výsadby realizovalo za podpory dotace, zastupitelstvo doporučení schválilo a začalo připravovat vše potřebné k realizaci. Vzniklo nové biocentrum LBC20, které přímo navazuje na porost obnoveného biokoridoru LBK29. Realizací projektu se zvýšila biodiverzita a významně se rozšířila ekostabilizační funkce území včetně žádoucí protierozní i krajínotvorné funkce.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Olomoucký kraj

Období realizace:

duben 2016–září 2020

Iniciátor proměny:

Vedení města Olomouc

Autor projektu:

Ing. arch. Pavel Pospíšil

Ing. Robert Binar

StudioPAB s.r.o.,

Ing. arch. Iveta Trtilková

Fotografie:

Jan Andreáš, statutární
město Olomouc

50

Olomouc Obnova radnice

Olomoucká radnice představuje již po šest staletí symbol hospodářského a politického významu města. Kamenná stavba vznikala po požáru původní dřevěné radnice od roku 1420. Rekonstrukce stovky let starého objektu byla velmi složitá. V první fázi proběhla oprava střechy a historických krovů. Následovala obnova fasád, navrátily se sluneční hodiny a byla obnovena polychromie erbů. Druhou fází představovala celková rekonstrukce všech fasád. Náročná, konstrukčně i finančně, byla oprava věže. Olomoucká radnice je jednou z mála městských památek, které stále slouží svému původnímu účelu. Je sídlem městské samosprávy a jejího úřadu. V Obřadní síni se pravidelně konají svatby, vítání občánků... V podloubí radnice naleznete Informační centrum města, galerii Caesar a restauraci.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Olomoucký kraj

Období realizace:

červenec – září 2020

Iniciátor proměny:

Ing. Jan Konečný – starosta obce

Autor projektu:

TUMVIA s.r.o.

Fotografie:

Ing. Jan Konečný

Písečná Kaplička Chebží

51

Dřevěná kaple v Chebží vznikla v druhé polovině 19. století. Do roku 1946, kdy přešla do vlastnictví lesní správy, se o ni pečlivě starali místní. V roce 2007 ji od Lesů ČR odkoupila obec Písečná. Kapli i mobiliář v roce 2014 prohlásilo Ministerstvo kultury za kulturní památku. V průběhu času kaple sice postupně měnila svou tvář, ale první velké rekonstrukce se dočkala až v roce 2020. V rámci oprav dostala kaple nové venkovní opláštění, proběhla výměna části vnitřních svislých desek a obnova podlahy. Plechová střešní krytina byla stržena a nahrazena imitací břidlice. Omítka na zděných částech soklu a základech byla osekána a nahrazena strukturovanou. Interiér prozářil nový bílý nátěr a exteriér je natřen tmavě hnědou lazurou. Okna i dveře zůstala původní.

Olomoucký kraj

Období realizace:

září 2017 – listopad 2020

Iniciátor proměny:

Správa Železnic, státní organizace

Autor projektu:

PRODIN a.s.
DRAWINGS s.r.o.
Ing.arch. Jan Horký

Fotografie:

Správa Železnic

52

Přerov

Rekonstrukce výpravní budovy železniční stanice

Železniční stanice Přerov vznikla na trati Severní dráhy císaře Ferdinanda v roce 1841. Příjímací a výpravní budova je výrazně symetrická podélná stavba rovnoběžná s kolejištěm. Dominantním prvkem je centrální příčný trakt s komplexem reprezentativně řešených vstupních prostor v přízemí. Dnešní podobu získala budova při poslední rozsáhlé přestavbě v letech 1892–1894. Současná rekonstrukce 1. nástupiště výpravní budovy byla zahájena již v září 2017. Bylo potřeba vyřešit vlhkost zdiva a obnovit původní velikosti a rozmístění oken a dveří. Spolu s novou fasádou bylo vše realizováno v letech 2018–2019. Současně došlo k rekonstrukci původního, již nevyužívaného reléového sálu včetně úpravy dvorany. Renovaci zakončila výměna střechy. Veškeré práce byly řešeny citlivě s ohledem historický charakter budovy.

Olomoucký kraj

Období realizace:

červen 2018 – srpen 2020

Iniciátor proměny:

Mgr. Jan Raška, ředitel školy

Autor projektu:

PRINTES - ATELIER s.r.o.,
Oddělení pozemní stavby

Fotografie:

Archiv GJŠ

Přerov

Oprava historické budovy, přístavby a okolí Gymnázia Jakuba Škody

53

Stavba jednoho z nejstarších gymnázií v Olomouckém kraji začala v roce 1876 a byla dokončena za pouhých šestnáct měsíců. Jedná se o neorenesanční budovu inspirovanou benátskou pozdní renesancí. Po dlouhých letech čekání byla v roce 2018 schválena žádost na celkovou rekonstrukci. Budova dlouho trpěla povětrnostními vlivy kvůli špatnému stavu vnějšího pláště. Renovace historické budovy začala v roce 2018 kompletní výměnou oken. V roce 2019 proběhlo restaurování fasády, výměna klempířských prvků a kompletní rekonstrukce krovů včetně nového zastřešení. Vše zakončila generální oprava kanalizace. Zároveň proběhla oprava přístavby školy v Havlíčkově ulici. V roce 2020 proběhla ještě revitalizace okolí školy. Spolu s novou výsadbou vznikla odpočinková zóna a parkoviště pro kola u školy.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Olomoucký kraj

Období realizace:

duben 2017 – květen 2019

Iniciátor proměny:

maspartí s.r.o.

Autor projektu:

maspartí s.r.o.

Fotografie:

Autor aktuální fotografie
altánu - Zdeněk Adámek

54

Šternberk

Obnova altánu v Tyršových sadech

Vedle nemocničního kostela původně stával hřbitov. Po jeho zrušení se město rozhodlo přeměnit lokalitu na rekreační oblast. V novém parku vznikla v roce 1931 cukrárna, německy zvaná Trinkhalle, postavená podle kubizujícího projektu Osvalda Vetha. Cihlový altán s jehlancovou střechou na jižní straně dotváří obdélná veranda s plochou střechou. Objekt se v průběhu let dostal do velmi špatného stavu a hrozila mu demolice. K záchraně došlo díky vytrvalému zapojení veřejnosti. Po celkové náročné rekonstrukci se v roce 2019 konalo slavnostní zpřístupnění altánu veřejnosti. V prostoru altánu je atelier Vincenta Joffreye Chigniera a kulturně vzdělávací centrum. Konají se zde přednášky a akce pro veřejnost.

Olomoucký kraj

Období realizace:

2018–2020

Iniciátor proměny:

Jiří Řezníček, starosta obce

Fotografie:

Jiří Řezníček

Tučín

Půdní vestavba mateřské školy

55

Budova školky v Tučíně po rekonstrukci v roce 1965 prošla jen několika málo úpravami. Při prohlídce objektu zjistilo vedení obce, že krovy jsou v havarijním stavu. Bylo proto nutné vyměnit celou střechu. Starostu obce a ředitelku MŠ napadlo využít příležitosti a vytvořit prostor k vybudování půdní vestavby pro zázemí MŠ. Realizaci proměny zahájila obec se svými zaměstnanci vyklizením nepořádku a uskladnění starých věcí. Řemeslníci poté odstranili starou střechu a pustili se do realizace oprav. Druhou etapu podpořil v roce 2020 Olomoucký kraj. Díky tomu proběhly finální práce na projektu.

Půdní vestavbu po dokončení využívá Mateřská škola. Součástí je i sociální zázemí, sprcha, kuchyňka, sklad a společné prostory.

Olomoucký kraj

Období realizace:

leden 2019 – březen 2020

Iniciátor proměny:

Tomáš Šulák, starosta obce
Jiří Lorenc, zastupitel
Lucie Pazderová, ředitelka MŠV

Autor projektu:

Hana Červená, projektantka

Fotografie:

archiv obce

56

Veselíčko

Rekonstrukce mateřinky a Veselá zahrada

Obec Veselíčko v letech 2019–2020 přistoupila k zásadní rekonstrukci budovy mateřské školy a zároveň i obnovení herních prvků v zahradě mateřinky. Projekt přinesl zejména zateplení celého objektu, rekonstrukci půdní podlahy a rekuperaci na výměnu vzduchu. Přistavěna je nová místnost, čímž se rozšířil prostor vstupních šaten. Vyměněná je střecha, v budově jsou nové rozvody a osvětlení ve speciálních akustických podhledech. Díky nim došlo ke snížení stropů a zpříjemnění pobytu v místnostech. Samozřejmostí je nová fasáda, okapy a zcela nové vnitřní omítky. V průběhu stavby vznikl i nový vstup do zahrady přímo ze školky. Nachází se v blízkosti obnovené dětské koupelny. V rámci souběžně uskutečněného projektu se instalovaly zcela nové herní prvky v zahradě.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Olomoucký kraj

Období realizace:
červenec–září 2020

Iniciátor proměny:
Vrchoslavské děti

Autor projektu:
obec Vrchoslavice

Fotografie:
archiv obce

Vrchoslavice

Dětské hřiště mateřské školy

57

Vybavení zahrady mateřské školy už několik let volalo po obnově. Přestože byly prvky funkční, trávník a zeleň udržované, hračky doplňované, bylo patrné, že už by si všechno po 45 letech zasloužilo renovaci. Náskres celé zahrady vytvořily paní učitelky. To, co nejvíce dětem chybělo, byla plocha pro výuku základů pravidel jízdy na komunikacích. Proto se jedním z dominantních prvků projektu stalo dopravní hřiště. V areálu zahrady se dnes děti mohou učit ve venkovním altánu, využít pískoviště, tunel, skluzavku a další herní prvky. Při sněhové nadílce lze sáňkovat na terénní vlně. Během slavnostního zahájení byl zasazen strom, o který se děti starají. V celém areálu je doplněna zeleň.

Olomoucký kraj

Období realizace:

leden 2019 – říjen 2020

Iniciátor proměny:

Ing. Kateřina Jandová – starostka obce

Mgr. Marie Mířková – místostarostka

zastupitelstvo obce Výkleky působící od listopadu 2018

Autor projektu:

Ing. arch. Vladimír Vrabel

58

Výkleky

Přestavba klubovny na společenský dům

Na místě společenského domu stávala dvě čísla popisná. Původní majitelé zemřeli bez dědiců a domy připadly obci. Budova poté sloužila jako klubovna mládeže, fungovalo zde kadeřnictví či prodejna ovoce a zeleniny. Požadavky dnešní doby ale objekt nesplňoval. Proto obec přistoupila ke komplexní obnově. Ta začala díky získané dotaci v červenci 2019 a skončila v říjnu 2020. Jak to u starých staveb bývá, vyvstala v průběhu realizace potřeba víceprací. Z nich mezi nejrozsáhlejší patří oprava konstrukce krovu. Možnosti využití obnovené budovy jsou velmi pestré, bude sloužit pro potřeby kulturního a společenského vyžití, v plánu jsou pravidelná cvičení pro děti a ženy, workshopy, přednášky či oslavy. Děti z mateřské školy budou prostory využívat jako tělocvičnu.

Pardubický kraj

Období realizace:

únor 2015 – červen 2019

Iniciátor proměny:

Zastupitelstvo obce Bělá
u Jevíčka
Petr Nárožný, starosta

Autor projektu:

Ing. Miroslav Meixner

Fotografie:

Petr Nárožný

Bělá u Jevíčka

Vybudování společenského zařízení

59

Uprostřed obce stála budova bývalé kuželny postavená v akci Z místními občany v polovině 20. století. V minulosti byla hojně využívána, avšak postupem let zůstala opuštěná a chátrala. Pouze menší část budovy užíval myslivecký spolek jako klubovnu. Po komunálních volbách v roce 2014 se v zastupitelstvu obce sešli lidé, pro které se stala prioritou stavba kulturního domu. Projekty tohoto typu tehdy nebyly dostatečně dotačně podporovány, proto obec zvolila poměrně úsporné řešení. Během stavby se vyskytly velké problémy s tekutými písky, prameny vody i s dodavatelskou firmou. Od slavnostního otevření v červenci 2019 jsou prostory hojně využívány místními i přespolními k soukromým akcím i obcí a spolky k pořádání společenských událostí. Vedení obce má další velké plány na využití venkovních prostor.

Pardubický kraj

Období realizace:

březen–říjen 2018

Iniciátor proměny:

zastupitelstvo obce

Autor projektu:

B K N , spol. s r.o.

60

Klášterec nad Orlicí Rekonstrukce obecního domu

Zastupitelé Klášterce nad Orlicí delší dobu věděli, že budova původní školy pocházející z roku 1886 potřebuje zásadní rekonstrukci. Přípravy probíhaly od roku 2016. V rámci stavby provedli řemeslníci výměnu střešní krytiny a oken a položení nových podlah. Nová je také elektroinstalace, vodoinstalace a kanalizace a celé hygienické zázemí. Vnějšík domu rozzářila fasáda s obnovenými ozdobnými prvky. Slavnostní otevření proběhlo 30. 11. 2018. Při státní hymně byla vztyčena státní a obecní vlajka, zazpíval místní dětský sbor Orlička a po přestřižení pásky si všichni mohli prohlédnout zrekonstruovaný interiér. V Obecním domě od ledna 2019 sídlí obecní úřad a obřadní síň, v prvním patře se nachází lékařská ordinace, rodinný klub, klub důchodců a knihovna. Je zde také místnost pro výstavu o historii obce.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Pardubický kraj

Období realizace:

září 2019 – červen 2020

Iniciátor proměny:

Regionální muzeum
v Litomyšli

Vedoucí projektu:

Mgr. René Klímeš, RML

Fotografie:

Tomáš Čermák, RML

Litomyšl

Rekonstrukce Portmonea – Musea Josefa Váchala

61

Díky malbám Josefa Váchala bylo Portmoneum prohlášeno kulturní památkou. Následně ale vyhořelo a nikdo nebyl schopný malby opravit.

V roce 1991 koupil dům L. Horáček, zakladatel nakladatelství Paseka, a restaurátoři vyvinuli speciální technologii transferu olejových maleb. V roce 2015 Horáček zemřel a osud Portmonea byl opět nejistý. Památku poté odkoupil pardubický kraj a od roku 2019 připravoval celkovou opravu. Budova byla ve špatném stavu. Kromě kompletní rekonstrukce budovy došlo také k doplnění technického vybavení, např. soustavy dataprojektorů pro videomapping. Proběhlo i konzervování, čištění a fixace Váchalových nástěnných maleb a nábytku. Přibyla možnost projít si expozici s audioprůvodcem a vznikl ateliér, kde se konají dílny pro veřejnost. Obnovou prošla i zahrada.

Pardubický kraj

Období realizace:

únor 2010 – květen 2014

Iniciátor proměny:

Město Litomyšl

Autor projektu:

Ateliér Štěpán

Fotografie:

Město Litomyšl

62

Litomyšl

Znovuzrození chrámu Nalezení sv. Kříže

Chrám Nalezení sv. Kříže, těsně spjatý s řádem piaristů, je dominantou zámeckého návrší i celého města. Jeho výstavba probíhala v letech 1714–1721. Kostel za dobu své historie čtyřikrát vyhořel. V roce 1958 byl poprvé oficiálně konstatován jeho havarijní stav. Minulý režim však nepodnikl žádné zásadní kroky k jeho záchraně. V roce 1968 byl chrám uzavřen. Město si kostel zapůjčilo od státu a náročnou rekonstrukci zařadilo mezi plány v rámci projektu Revitalizace zámeckého návrší. Nátěry stěn kostela jsou provedeny monochromaticky v šedé barvě. Tato barva je připomínkou pohnuté historie kostela a jeho požárů. Podlaha je tetována bronzovými nápisy, které připomínají nejdůležitější události místa. Chrám má i nadále převážně sakrální charakter. Souběžně s ním jsou přidány roviny kulturní a turistická.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Pardubický kraj

Období realizace:

2013–2016

Iniciátor proměny:

paní Ing. Iva Dostálová,
starostka městyse

Autor projektu:

Ing. arch. Tereza Šmidová

Fotografie:

Radek Pavlík
a Městys Trhová Kamenice

Trhová Kamenice

Rekonstrukce historické kašny

63

Každé náměstí by mělo být výkladní skříní obce. Bohužel v Trhové Kamenici byl jeho stav značně zanedbán. Kašna z roku 1850 patřila kdysi společně s kostelem a lipovou alejí k ozdobám centra městyse. Za komunismu však došlo k neodborným zásahům a necitlivým úpravám. Kašna byla zasypána a v blízkosti postavena čekárna a vývěsky. Na současné realizaci proměny spolupracoval městys s restaurátorem Martinem Kovaříkem. Nejprve kašnu zakonzervoval, po odstranění čekárny, zeminy a přerostlých dřevin následovala její generální oprava a zprovoznění. Dnes je opět dominantou náměstí a protéká jí voda. Záhony květin a kamenná žulová dlažba v jejím okolí dotváří příjemnou atmosféru, díky které tu na lavičkách rádi odpočívají lidé. Na vše z kašny shlíží socha sv. Jana Nepomuckého, patrona země České.

Pardubický kraj

Období realizace:

únor–srpen 2019

Iniciátor proměny:

Bc. Roman Kmošek,
starosta

Autor projektu:

Ing. arch. Vojtěch Kmošek

64

Trstěnice u Litomyšle

Žroutova stodola - Obnova polygonální roubené stodoly

Dřevěnou polygonální stodolu přiléhající k hospodářské usedlosti v Trstěnici čp. 41 vystavěl Lukáš Beneš, zvaný Žrout v 60. letech 17. století. Spolu s usedlostí tvoří funkční hospodářský celek. V minulosti probíhala údržba neodborně, původní šindelovou krytinu nahradila lepenka. Úprava sice prodloužila životnost stavby, ale působením počasí a nedostatečnou údržbou se dřevěná část stodoly propadla. Finanční prostředky na rekonstrukci zajistila obec Trstěnice, odborný dohled Institut lidového kulturního dědictví, z.s. Po odstranění propadlé části stavby byly shnilé součásti nahrazeny novou vazbou a původní, šindelovou krytinou. Spojením sil obce Trstěnice a Institutu lidového kulturního dědictví se podařilo vytvořit projektovou dokumentaci a obnovit unikátní stavbu.

Pardubický kraj

Období realizace:

březen–srpen 2020

Iniciátor proměny:

Oldřich Valenta, bývalý starosta

Autor projektu:

Projekční a inženýrská kancelář dopravních a pozemních staveb, Hradec Králové, Ing. Tomáš Rak

Veselí

Cyklostezka Veselí-Valy

65

Řada obyvatel obce Veselí dojíždí do sousední obce na vlakové spojení. V poslední době jim cesty komplikují zaměstnanci nepřetržitých provozů z průmyslové zóny, která se rozrůstá v okolí Pardubic. Po náročné směně jezdí domů unavení, hrozí proto časté úrazy cyklistů i chodců. Pro vedení obce bylo důležité zajistit svým občanům na cestě bezpečnost. Cyklostezka vznikla na místě lesního porostu podél současné komunikace. Povrch cyklostezky kryje asfaltová vrstva. Boční strany jsou osety travním semenem. Od komunikace je oddělena příkopem a poskytuje zázemí cyklistům, chodcům, dětem na skateboardech a kolečkových bruslích.

Plzeňský kraj

Období realizace:

červenec–prosinec 2020

Iniciátor proměny:

Pracovní skupina pro regeneraci MPZ Horažďovice,
Ing. Michael Forman, starosta

Autor projektu:

Ing. Martin Liška

Fotografie:

Archiv města Horažďovice,
Josef Chalupný

66

Horažďovice Obnova secesního domu

Třípatrová zděná budova se nachází na Mírovém náměstí v Horažďovicích. První zmínky jsou z roku 1600, kdy byl dům vystavěn v renesančním stylu s atikovým štítem. V druhé polovině 17. století proběhla přestavba do barokní podoby. Po zboření domu v roce 1911 jej nahradila novostavba s bohatou štukovou výzdobou v secesním stylu. Pro obnovu fasády se rozhodlo vedení města v roce 2018 a zvolilo její prvorepublikovou variantu. Během přípravných akcí došlo k objevení původních sgrafit, která byla nyní restaurována. Domu je navrácena původní barevnost, plastičnost všech prvků a dobový arkýř. Došlo k lokální opravě krovů a výměně střešní krytiny včetně výměny klempířských výrobků. Objekt je pronajímán několika organizacím.

Plzeňský kraj

Období realizace:

prosinec 2019 – listopad 2020

Iniciátor proměny:

zastupitelstvo obce
Chanovice
místní rodáci

Autor projektu:

Ing. arch. Jiří Kučera,
Horažďovice – Zářečí

Fotografie:

Archiv Obce Chanovice.

Chanovice - Defurovy Lažany Rekonstrukce a nové využití obecné školy

67

Obecnou školu stavěli předkové místních obyvatel pro budoucnost vesnic Defurovy Lažany a Černice. Od dokončení výstavby uběhlo více než 100 let. Budova nyní chátrala bez využití. Vzhled školy a nepořádek v okolí trápil občany i vedení obce. Když se na internetu objevil inzerát s nabídkou prodeje nemovitosti, začalo několik zastupitelů iniciovat odkup bývalé obecné školy zpět do obecních rukou. Proměna původní školy pro děti na trvale obydlený bytový dům vychází ze snahy zachovávat na vesnici celoroční život. Při zpracování projektu bytového domu kladlo vedení obce důraz na tři podstatné prvky. Hlavním bylo vytvořit v budově kvalitní byty pro trvalé bydlení. Dále uspořádat doprovodné stavby a plochy pro denní potřeby uživatelů domu, a v neposlední řadě také uchovat vzhled a ducha obecné školy.

Plzeňský kraj

Období realizace:

listopad 2018 – srpen 2019

Iniciátor proměny:

Město Klatovy

Autor projektu:

Ing. arch. Jitka Pohořalá

Fotografie:

Město Klatovy

68

Klatovy

Stavební úpravy refektáře jezuitské koleje

Město Klatovy postupně od 90. let 20. století rekonstruuje rozsáhlý komplex klatovské jezuitské koleje čp. 59/I, významnou kulturní památku v městské památkové zóně. Budovu nechal postavit jezuitský řád v 17. století. Po zrušení řádu v roce 1773 byla kolej přeměněna na kasárna. Vojáci komplex opustili po roce 1989 a objekt převzalo město. Součástí koleje je také refektář a přilehlé prostory. Do stavebních úprav v západním a severním křídle jezuitské koleje se město pustilo s cílem zpřístupnit je široké veřejnosti a využít je jako společenské a kulturní centrum. Historické prostory jsou využívány pro konání kulturních a společenských akcí a pro účely výstavních a výukových expozic.

Plzeňský kraj

Období realizace:

březen 2019 – srpen 2020

Iniciátor proměny:

Libor Gabriel, Karel Mašek

Autor projektu:

Ing. Arch. Tomáš Šantavý

Fotografie:

Karel Mašek,
Lenka Křesadlová,
Renata Steidlová

Manětín

Obnova zámecké oranžerie

69

Do manětínské historie se nejvyšší měrou zapsala hraběnka Marie Gabriela Lažanská. Právě jí vděčí oranžerie za svoji barokní podobu. Přeměnu iniciovala hraběnka po ničivém požáru zámku i části města roku 1712. Pro oranžerii v Manětíně se stalo osudovým období po roce 1945, kdy se dostala do soukromých rukou. Bez potřebné péče chátrala. Po revoluci se správa zámku snažila získat polozřícenou oranžerii do svého vlastnictví. Podařilo se to až v roce 1997. Dalších 22 let trvalo shánění financí na opravu. Na základě průzkumů bylo rozhodnuto o obnovení do podoby blízké baroknímu stavu. Pod opadávající omítkou se na stěnách objevily zbytky barokních maleb. Současná budova oranžerie představuje atraktivní místo pro pořádání koncertů, výstav, společenských akcí či svatebních obřadů.

Plzeňský kraj

Období realizace:

2018–2019

Iniciátor proměny:

Karel Ferschmann, starosta

Fotografie:

Karel Ferschmann

70

Němčovice

Pařezová chaloupka - netradiční autobusová čekárna

Při rekonstrukci silnice z Břas do Liblína v roce 2017 byla posunuta a nově upravena místní autobusová zastávka, aby obsahovala zálivky a chodník. Dosavadní vysloužilá plechová čekárna byla odstraněna a obec Němčovice se rozhodla vybudovat novou. Vzorem se staly kresby pařezové chaloupky Zdeňka Smetany. Pařezová chaloupka vznikla z pórobetonových tvárnic zbroušených do podoby obřího pařezu s výškou 5,2 m. V přízemí je obloukový vchod bez dveří a drobná zasklená okna. Do průčelí je umístěn znak obce. Zastávka má venkovní i vnitřní osvětlení. Rozložitá střecha s křivým komínem významně po stranách přesahuje základnu. Modrá výmalba interiéru je dle pohádkové předlohy se šmouhami a na zdi namalovanými hodinami, pod nimi je dřevěná lavice. Chaloupku doplňují postavičky Křemílka a Vochomůrky.

Plzeňský kraj

Období realizace:

říjen 2019 – červenec 2020

Iniciátor proměny:

Bc. Miloslav Kreuzer,
starosta

Autor projektu:

Adestik s.r.o.

Fotografie:

Bc. Miloslav Kreuzer

Předslav Obecní úřad

71

Obecní úřad v Předslavi zdědil kanceláře po svém předchůdci, národním výboru, v pronajatých prostorách bývalé četnické stanice. Postupně však přestávaly vyhovovat, a navíc si majitel vyžádal uvolnění jedné z místností. Bylo proto nutné zajistit nové sídlo. Jako ideální řešení se ukázala myšlenka přístavby k budově školy. Během několika měsíců vznikla na místě staré stodoly náležející ke škole nová stavba. Navazuje přímo na severní štít školní budovy, se kterou je vnitřně propojena. Oběma slouží společný výtah, řešící jejich bezbariérový přístup. V budově se nacházejí tři kanceláře, pobočka pošty, oddací a zasedací místnost, obecní knihovna, místnost pro cvičení, sklad a garáž. Patří k ní také malé parkoviště.

Hlavní město Praha

Období realizace:

duben 2015–červen 2017

Iniciátor proměny:

Městská část Praha 1

Autor projektu:

TaK Architects s.r.o.

Fotografie:

Vasil Stanko,
TaK Architects s.r.o.

72

Praha 1 Werichova vila

Werichova vila je historická památka v centru Prahy, na ostrově Kampa. Je spojena s příběhy a osudy významných osobností, které zde žily. Základem dnešní podoby domu je pozdně renesanční přestavba ze 17. století, kdy zde byla koželužna Serváce Engela. V roce 1725 přešla budova do vlastnictví rodu Nosticů a do roku 1803 ji obýval vychovatel šlechtické rodiny Josef Dobrovský. Po roce 1918 přešel dům do vlastnictví státu. V roce 2015 získala vilu do pronájmu pro kulturní účely nadace Jana a Medy Mládkových provozující nedaleké Museum Kampa. Dům prošel rozsáhlou rekonstrukcí a nyní je místem připomínajícím nejen Wericha a Voskovce, ale i další osobnosti spjaté s vilou. Umělecké centrum Werichova vila nabízí stálé expozice, divadelní představení, koncerty, diskuse a workshopy.

Hlavní město Praha

Období realizace:

leden 2019–únor 2020

Iniciátor proměny:

Městská knihovna v Praze
Městská část Praha 4

Autor projektu:

Ing. arch. Tomáš Hořava

Fotografie:

Jiří Podrazil

Praha 4 Knihovna Jezerka

73

Atraktivní prostory v Nuselské ulici čp. 94, kde se klientům po desetiletí nabízely bankovní služby, se změnilý v místo, kam lidé přicházejí za čtením, poznáním i zábavou. Kompletní rekonstrukcí bývalé Občanské záložny vznikla moderní knihovna. Architekt Tomáš Hořava navrhl moderní a pohodlný interiér. Původní účel místa připomínají historický sejf a socha Spořivosti, která zdobí exteriér budovy. Prostor knihovny je dvoupatrový. Prostorově nejvýraznějším prvkem v přízemí je Agora, místo pro setkání, autorská čtení, přednášky i koncerty. Nerušené místo ke čtení nabízí Studovna. Pro rukodělnou tvorbu je zde Atelier. První patro je věnováno dětem, jejich rodičům a mládeži. Láká ke hře v různých podobách – deskové hry, hry na stěnách, virtuální realita – i k odpočinku.

Hlavní město Praha

Období realizace:

květen 2018 – duben 2019

Iniciátor proměny:

ICLic. Mgr. Miloš SZABO,
Th.D., farář

Autor projektu:

Ing. arch. Jan Kazimour
Ing. arch. Karolína
Kripnerová, Ph.D.

Fotografie:

Filip Slapal

74

Praha 6 - Bubeneč Fara u kostela sv. Gotharda

Na počátku proměny stál charismatický farář Miloš Szabo, který přišel do Bubeneče v roce 2015 z žižkovské farnosti. Fara v Bubenci dlouho neměla faráře a byla zanedbaná. Navíc trpěla necitlivými přístavbami z první poloviny 20. století. Chyběly důstojné toalety, a především útulné místo pro setkávání. Architekti Jan Kazimour a Karolína Kripnerová přišli s citlivým návrhem, který splnil veškeré provozní požadavky a očistil původní barokní objem tradiční farní budovy. Té se jen letmo dotýkají prosklenými plochami nové přístavby. Barokní objem tak patřičně vyznívá. Fara je dnes velmi živým místem, kde se schází lidé všech věkových kategorií. K posezení láká i překrásná farní zahrada. K dispozici je velká učebna, farní kuchyně, farní kancelář se salonkem. V patře se pak nachází byt faráře.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU

Hlavní město Praha

Období realizace:

leden 2016 – červen 2017

Iniciátor proměny:

Ing. Petr Hlubuček, starosta

Autor projektu:

PROGRES ARCHITEKTI s.r.o.

Fotografie:

Alexandru Timpau

Praha-Lysolaje Dostavba Základní školy Járy Cimrmana

75

S rozvojem městské části a nárůstem počtu dětí bylo nutné řešit otázku kapacity místní základní školy. Koncept měl za cíl pracovat v dialogu s původní budovou, aby uvnitř historického objektu vznikly moderní, zajímavé a prosvětlené prostory, a nezasahovat do volného prostranství školní zahrady. Nástavba vznikla nad tělocvičnou a zázemím. Učebny jsou otevřené do hřebene krovu. O příjemné prostředí se stará oboustranné nasvětlení denním světlem. Největší učebna se nachází v přízemí a je napojena na plochu vnitřního atria. Přístavbou schodiště je zajištěn nezávislý provoz družin. Nerezová pavučina natažená zrcadlem schodiště přes všechna patra slouží jako zábradlí i galerie výtvarných prací. Provozně jsou nové části napojeny na stávající komunikační systém školy i na bezbariérový vstup.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Hlavní město Praha

Období realizace:

červenec 2018 – listopad 2019

Iniciátor proměny:

Ski a Bike Centrum Radotín s.r.o.

Autor projektu:

VLLNNA s.r.o.
Ing. arch. Petr Šindelář
Ing. arch. Martin Duba

Fotografie:

Václav Novák

76

Praha-Radotín

Vindyšova továrna, Ski a Bike centrum

Zakladatelem „Vindyšovky“ byl továrník a sokol Josef Vindyš. Továrna se otevřela roku 1910 a kromě výroby pivovarských strojů, armatur a slévání oceli se proslavila výrobou tělocvičného nářadí. Na rozdíl od jiných industriálních památek s bohatými fasádami byla zdejší továrna již v době vzniku jednoduchou stavbou bez detailu a její charakter tvoří především výrazná silueta šedové střechy. Historie bohužel z objektu důsledně odstranila jeho původní kvality. Prvotním úkolem architekta proto bylo znovu objevit tektoniku původní stavby obalené přístavbami. Strukturovaný sokl na zateplené fasádě dnes pomáhá rozlišit části původního celku. Nové funkce stavby jsou do jednotlivých prostorů vkládány pomocí pečlivě navržených vestaveb. Historie továrny byla od počátku spjata se sportem a SBCR na ni navazuje.

Hlavní město Praha

Období realizace:

květen 2019–květen 2020

Iniciátor proměny:

Karel Pašek – Junák – český skaut, středisko Uragan Zbraslav, z. s.

Zuzana Vejvodová starostka MČ Praha-Zbraslav

Autor projektu:

Ing. Ondřej Hofmeister – PROJEKTIL ARCHITEKTI

Praha-Zbraslav

Rekonstrukce bývalé prádelny

77

U lesoparku Belveder stála, obklopena rozsáhlou zahradou, chátrající stavba. Několik generací zbraslavských obyvatel ji znalo jako prádelnu, původně však sloužila jako chudobinec. Dům, ač byl ve špatném stavu, měl své neopakovatelné kouzlo, proto se městská část rozhodla jej místo demolice zrekonstruovat. Budova prošla celkovou rekonstrukcí. Došlo k navrácení do původní architektonické podoby očištěné od novodobých úprav. Byla vybudována moderní přístavba ke stávajícímu objektu a proběhly také venkovní sadové úpravy. Kvůli dlouhodobému nevyužívání objektu bylo nutné zrekonstruovat i přípojky na technickou infrastrukturu.

Původní část domu primárně využívá skautský oddíl. Nově vybudovaná kavárna Bifé v Prádelně nabízí krásný prostor pro setkávání místních obyvatel a návštěvníků Zbraslavi.

Středočeský kraj

Období realizace:

květen 2015 – říjen 2018

Iniciátor proměny:

představitelé Sboru Církve bratrské v Čelákovících

Autor projektu:

prof. Ing. arch. Ladislav Lábus

Ing. arch. Jan Kazimour

Fotografie:

Jan Kazimour, Tomáš Rasl

78

Čelákovice

Modlitebna Sboru Církve bratrské

Představitelé Sboru Církve bratrské v Čelákovících se v roce 2011 rozhodli realizovat výstavbu nové modlitebny. Pro stavbu vybrali a zakoupili rohovou parcelu rodinného domu na frekventovaném a pro obec významném místě, na nároží ulic Palackého a Masarykovy, naproti budovy nádraží Čelákovice. Budovu a její místnosti charakterizuje otevřenost a multifunkčnost. Architekti však sledovali i další důležité aspekty jako uživatelskou příjemnost a lidskost stavby a hlavně prostředí, které vytváří uvnitř i vně. Při tvorbě prostorů i formy stavby modlitebny a komunitního centra také hledali vyváženou polohu pro uplatnění samozřejmé prostoty a zároveň důstojnosti budovy i jejích vnitřních prostorů.

Středočeský kraj

Období realizace:

březen 2016 – srpen 2020

Iniciátor proměny:

Obec Hvoždany

Fotografie:

Obec Hvoždany

Hvoždany Tvrz a špejchar

79

Tvrz se špejcharem se nachází v jihozápadní části obce na nízkém pahorku. V 50. letech 20. století byla tvrz přestavěna na byty. Součástí tvrze je špejchar, který sloužil ke skladování plodin. V roce 2009 objekt zakoupila obec a od roku 2016 zahájila jeho rekonstrukci. Nejprve prošly kompletní obnovou střechy, poté na podzim roku 2019 začala největší část rekonstrukce, a to v levé části špejcharu. V jejím rámci byly položeny nové podlahy a osazena schodiště. Nový vzhled budově dodala světlezelená dřevěná okna. V roce 2021 bude obnova pokračovat vybudováním hygienického zázemí, opravou fasády a výměnou oken a dveří na neopravené části špejcharu. Hvoždany zde plánují otevření expozic staré zemědělské techniky, muzea hasičstva a unikátní sbírky seker.

Středočeský kraj

Období realizace:

2018–2020

Iniciátor proměny:

Město Kolín,
Římskokatolická farnost
Kolín

Autor projektu:

Masák & Partner, s.r.o.

Fotografie:

Roman Šulc,

80

Kolín

Bartolomějské návrší

Výstavba chrámu začala ve 13. století. V průběhu staletí jej poškodily požáry i rabování vojsk. Jeho obnovu vždy vedli přední architekti své doby. K lehkému poškození došlo i při bombardování spojenci na jaře 1945. Po válce proběhly nejnutnější opravy, generální rekonstrukce začala až v roce 1963. Současnou myšlenku na revitalizaci prostoru v okolí chrámu iniciovali tehdejší farář Bulín, tehdejší starosta Rakušan a místostarosta Kašpar. Podařilo se získat dotaci a vyřešit vše s projektanty, památkáři i historiky. Kompletní opravou prošly kostnice i budova staré školy, v jejímž interiéru jsou instalovány interaktivní expozice. V přízemí zvonice vzniklo lapidárium, v patře expozice chrámového pokladu. Ochoz nabízí výhled na centrum města. Kompletní obnovy se dočkaly vnitřní i vnější hradby a zelené parkány.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Středočeský kraj

Období realizace:

červenec 2018 – září 2019

Iniciátor proměny:

červenec 2018 – září 2019

Autor projektu:

SAGASTA s.r.o.

Fotografie:

Správa železnic

Kolín

Oprava nádražní budovy

81

První nádražní budova v Kolíně vznikla v roce 1845. V roce 1871 byla otevřena nová velkolepá odbavovací budova ležící uprostřed kolejiště (v prostoru dnešního 3. a 4. nástupiště). V letech 1910-1911 byly vypracovány plány na přestavbu kolínského železničního uzlu, ale stavební práce začaly až po roce 1919. Výstavba současné staniční budovy začala roku 1937, slavnostní otevření proběhlo v prosinci 1940. V 50. letech doplnila výzdobu odbavovací haly sgrafita ve stylu socialistického realismu. Již v době svého vzniku kritizovali obyvatelé Kolína stavbu jako nedostatečnou a málo reprezentativní. Současná rekonstrukce zahrnovala celkovou opravu technického zázemí i úpravu vzhledu a zvýšení komfortu pro cestující.

Středočeský kraj

Období realizace:

duben 2002 – červen 2007

Iniciátor proměny:

Ing. Kateřina Šrámková,
zámek Loučeň a.s.

Autor projektu:

Bc. David Kučera,
Adrian Fisher,
Ing. Libor Kouřík,
Stephen Weeks

82

Loučeň

Revitalizace zámeckého areálu

Kdysi významné šlechtické sídlo, kde vznikla Škodovka, hrál se první český fotbal, zrodily se nejkrásnější melodie a básně upadlo na konci 20. století do spánku. Zámek poprvé spatřila dnešní zámecká paní v roce 1998 a jednalo se spíše o dílo náhody, když se u přátel dozvěděla, že je na prodej. Nepřipomínal zámek z pohádky, ale měl své kouzlo. Rekonstrukce zchátralé památky byla propojena s revitalizací parku a vybudováním souboru unikátních labyrintů a bludišť. Spoluprací se S. Weeksem vznikla netradiční koncepce zámecké expozice a její prezentace návštěvníkům. Zámecký areál je místem, kam míří tisíce návštěvníků ročně do labyrintária a za kostýmovanými prohlídkami, ale i místem, kde páry vstupují do manželství, zamilovaní sem jezdí na romantické pobyty a rodiny za aktivním odpočinkem.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Středočeský kraj

Období realizace:

2014–2019

Iniciátor proměny:

Město Mníšek pod Brdy

Mníšek pod Brdy Barokní areál Skalka

83

Nad Mníškem pod Brdy se nachází unikátní místo – barokní areál Skalka. Kostelík, klášter, křížová cesta, poustevna a genius loci tohoto místa přitahují zájem lidí. Tragickou dobou pro areál byla vláda komunistů. Vlivem těžby železné rudy došlo k poškození kostela natolik, že musel být svázán železnými obručemi. Povolení sejmutí střešní krytiny z kláštera v roce 1959 znamenalo rychlý zánik budovy. Tím byl prakticky znemožněn přístup na Skalku a ta postupně chátrala. Po roce 1989 došlo k nápravě a asanačními pracemi byl kostelík zachráněn. Poté proběhla i postupná rekonstrukce kláštera a v letech 2014–2017 rekonstrukce kaplí křížové cesty. Kameník Martin Mikula poté provedl osazení kapliček kamennými motivy křížové cesty. Opravami Skalka dostala zpět svoji tvář.

Středočeský kraj

Období realizace:

červen 2018 – květen 2019

Iniciátor proměny:

Martin Mach, starosta

Autor projektu:

PRAGOPROJEKT, a.s.

84

Mšeno

Rekonstrukce Mělnické ulice

Rekonstrukce Mělnické ulice završila trojici významných revitalizačních projektů v centru města. Po obnově náměstí Míru, Masarykovy a Boleslavské ulice přišla řada na Mělnickou ulici, hlavní komunikaci ve směru od Mělníka. Součástí opravovaného úseku je i předprostor městského hřbitova, prostor dříve zvaný Václavské náměstí a nové odpočívadlo u modlitebny. Většina území je součástí městské památkové zóny. Při rekonstrukci byly obnoveny původní kamenné dlažby, vysazen značný počet stromů a osazen nový mobiliář, včetně lamp. Centrum města nyní nabízí kromě hlavního náměstí i další veřejný prostor, Václavské náměstí, který umožňuje pořádání veřejných akcí. Součástí ulice je i nově zřízené odpočinkové místo u modlitebny, nacházející se na jedné z hlavních turistických tras v regionu.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Středočeský kraj

Období realizace:

červenec 2019 – červen 2020

Iniciátor proměny:

Eva Jichová
Lukáš Hanzelín

Fotografie:

Lukáš Hanzelín

Pečky **Rekonstrukce sokolovny**

85

Sokolské jednotě v Pečkách, založené roku 1888, dlouho chyběla vlastní tělocvična. Slavnostního otevření sokolovny se místní sokolové dočkali 25. 6. 1899. Po větší část 20. století se však do objektu významněji neinvestovalo a chátral. Díky dotaci MŠMT a půjčce od města Pečky začala v roce 2020 rozsáhlá rekonstrukce. Po zahájení prací se záhy ukázalo, že budova je v mnohem horším stavu, než se předpokládalo. Musely se kompletně vyměnit krovy, které byly shnilé a napadené houbou. Dramaticky zněly také zprávy statiků. Sokolovna prošla celkovou proměnou interiéru i exteriéru. V minulosti se v zde konala divadelní představení, zábavy a koncerty. Dnes slouží výhradně jako zázemí pro sportovní a zájmové aktivity sportovních oddílů z Peček a okolí.

Středočeský kraj

Období realizace:

červen 2018 – říjen 2019

Iniciátor proměny:

František Laudát

Autor projektu:

MCA atelier s.r.o.

Fotografie:

Ester Havlová

Miroslav Cikán

86

Všetaty

Památník Jana Palacha

Na přeměnu vesnického domku se zahrádkou vypsalo v roce 2015 soutěž Národní muzeum. Vítězové Miroslav Cikán a Pavla Melková z MCA atelieru navrhli nadčasový projekt, který vnímá Palachovo sebeupálení jako klín, který rozdělil společnost a hluboce zasáhl osudy celé rodiny. Současně projekt otevírá Palachův odkaz široké veřejnosti a vytváří z něj věc veřejnou. Památník se nachází v centru Všetat a skládá se z Palachova rodného domu, novostavby pavilonu historické expozice a kontemplační zahrady. Původní rodný dům byl přestavěn a nedochovaly se žádné autentické prvky z Janova života. Forma památníku je abstraktní a symbolická. Smyslem je předat poselství Palachovy oběti.

Ústecký kraj

Období realizace:

září 2018 – říjen 2019

Iniciátor proměny:

Zastupitelstvo města
Kadaně

Autor projektu:

Ing. arch. MgA. Uhlík Petr

Kadaň

Revitalizace parkánů v okolí hradu

87

Ve středověku patřilo opevnění města Kadaně k nejmo-
hutnějším v Českém království. Tvořily je hradební pásy,
systém hradebních parkánů, obranné bašty, věže, brány
a branky. V současnosti je kadaňské městské opevnění
nejlépe dochované u nás. Přimo na hrad navazuje nově
upravený prostor. Srdcem revitalizovaného místa je plocha
s dřevěnou kolonádou, osvětleným vodním prvkem, trávní-
kem a květinovou výzdobou. Vyvýšená plocha umožňuje
výhled na řeku Ohři, Doupovské hory a stolovou horu
Úhošť. V další části parkánů, s novými kamennými schodišti,
zrekonstruovanou baštou, novými atypickými lavičkami, je
vybudován altán s popínavými rostlinami. Travnaté plochy
jsou osázeny různými druhy travníků a doplněny lučními
květy. Zregenerovaný prostor slouží slavnostním akcím
i odpočinku.

Ústecký kraj

Období realizace:

květen – září 2020

Iniciátor proměny:

zastupitelstvo města
Kadaně

Autor projektu:

Ing. arch. Mária Maninová

88

Kadaň

Revitalizace prostor
sídliště Na Podlesí

Veřejná plocha mezi bloky dvou panelových bytových domů na sídlišti Na Podlesí pochází ze 70. let 20. století. V prostoru stály nevyužívané sušáky na prádlo a přestárle lavičky. Pěším sloužily asfaltové chodníky a vyšlapané cestičky v zeleni. Cílem bylo zatraktivnění místa a vytvoření odpočinkové zóny. Revitalizace prostor rozčlenila na komunikační, pobytovou a vegetační část. Mlatové cesty jsou doplněny chodníky s kamenným a betonovým povrchem. Pobytová část se skládá z atypického dětského pískoviště, dřevěné pergoly a mobiliáře tvořeného dřevěnými lavičkami různého typu. Zelené plochy doplnila výsadba travin, trvalek a nových dřevin, které spolu se stávající zelení vytváří příjemné prostředí k relaxaci.

Ústecký kraj

Období realizace:

listopad 2017 – listopad 2019

Iniciátor proměny:

Ing. Milan Dian, Ph.D. MBA
JUDr. Monika White
arch. Michael White
Simona Wagnerová

Autor projektu:

Michael White

Fotografie:

Jaroslav Kvíz, Jan Zíma

Lovosice

Rekonstrukce Centra kultury Lovoš

89

Historie hotelu s restaurací sahá do roku 1850. Dům na rozcestí ulic byl předurčen k pořádání akcí. Výjimečný sál, promítání filmů, hotelové pokoje, to vše spoluutvářelo dobrý tón. V průběhu let Lovoš, jak se od roku 1957 jmenuje, měl různorodé využití. Od 60. let do roku 2015 zde fungovala hospoda s hernou. Strategickou polohou byl Lovoš ideálním místem k setkávání. Vznikl nápad oživit tradiční kulturní stánek. Cílem byla celková rekonstrukce, která by poskytla široké spektrum vyžití. Nejprve proběhla oprava divadelního sálu, vznikly dva nové bary, lounge, foyer a toalety. Poté se realizovala rekonstrukce přízemí. Nové schodiště propojilo recepci a patro budovy, revitalizováno bylo historické schodiště, kanceláře i fasáda. Vznikla kavárna s podiem, salónek, galerie, startup a terasa.

Ústecký kraj

Období realizace:

duben–červen 2020

Iniciátor proměny:

Ing. Lukáš Bartoň – starosta obce

Fotografie:

Pavel Horák

90

Modlany Dětské hřiště

Nové dětské hřiště vyrostlo na místě nevzhledného, nevyužitého parčíku v samém centru obce. Velkou výhodou, kterou přivítají dospělí i dětské návštěvníci zejména v horkých letních dnech, je řada zachovaných vzrostlých stromů. Ty poskytují dostatek stínu, zachycují prach z nedaleké komunikace a celkově vytvářejí v prostoru příznivé klima.

Důležitým prvkem je stavba masivního oplocení, které odděluje frekventovanou vozovku. Na hřišti děti najdou krom jiného multifunkční sestavu s klouzačkou a provazovými můstky, závěsnou houpačku, lanové centrum, kolotoč a domek na hraní. Lviček s otevřenou tlamou pomáhá uklízet okolí tím, že do něj děti hází šišky z borovic. Zajímavým prvkem je odpočinková lavička situovaná okolo obvodu lípy.

Ústecký kraj

Období realizace:

září 2019 – listopad 2020

Iniciátor proměny:

Správa železnic, státní organizace

Autor projektu:

Ing. David Růža

Fotografie:

Správa železnic

Rumburk

Oprava výpravní budovy nádraží

91

Stanici otevřela 16. ledna 1869 společnost Česká severní dráha (BNB) prodloužením trati zprovozněné roku 1867 z Bakova nad Jizerou a České Lípy přes Nový Bor do Rumburku. Odtud trať dále vedla ke státní hranici s Pruskem. Stavbu trati a železničních budov prováděla firma Vojtěcha Lanny dle typizovaného předpisu drážních budov BNB.

Příprava exteriérové proměny začala ihned po změně vlastníka objektu v roce 2016. Díky opravám získala stanice reprezentativní a historizující vzhled. Práce se týkaly sanace budovy proti zemní vlhkosti, opravy střešního pláště. Kompletní obnovou prošla také fasáda, kamenné sokly a šambrány oken i dveří. Na závěr došlo na obnovu přístřešku na prvním nástupišti včetně nového informačního a orientačního systému.

Ústecký kraj

Období realizace:

listopad 2010 – prosinec 2020

Iniciátor proměny:

Dana Legnerová
Mgr. Tomáš Brabec

Autor projektu:

Ing. arch. Ondřej Vinař

Fotografie:

Tomáš Brabec

92

Třebušíň

Obnova návsi v Horním Týnci

Záměr revitalizace historických center obcí v samosprávném území Třebušíň vyšel z rozhodnutí zastupitelstva po komunálních volbách v roce 2010. V témže roce vznikla studie obnovy prostoru návsi obce Horní Týnec od Ing. arch. Vinaře. V roce 2014 vzniklo kontejnerové stání a čekárna autobusové zastávky. Současně proběhla obnova litinového kříže v centru návsi. O dva roky později pokračovala renovace osazením nového veřejného osvětlení v historickém centru. Je řešeno na míru vyrobenými lucernami dle historické předlohy. Škvárový povrch návsi byl nahrazen čedičovou dlažbou. Centrum obce dnes vyhlíží kompaktně, nabízí dostatek kultivovaného prostoru chodcům i vozidlům, dává také vyniknout jedinečné architektuře místních historických usedlostí. Na celkovém obrazu centra obce se též významně podílí opravený objekt bývalé rychty.

Ústecký kraj

Období realizace:
červenec–srpen 2020

Iniciátor proměny:
Jiří Šich

Fotografie:
archiv města
Ústí nad Labem

Ústí nad Labem Vyhlídka Františka Málka

93

Vyhlídka Františka Málka vznikla na skalním útvaru Kanon nacházejícím se u sídliště Pod Vyhlídkou. Původní jméno skály znělo Krebsberg, neboli Račí hora. Za proměnou dlouhodobě zanedbaného, zarostlého a obtížně přístupného místa stojí skupina místních patriotů. Vrcholová plošina skalního útvaru byla zbavena odpadků, náletových dřevin bránících ve výhledu a zarovnána do roviny. Okrajová hrana skály byla osazena pevným dřevěným zábradlím bránícím před pádem. Na upravené ploše je nově postaven altán, poskytující možnost odpočinku, občerstvení, meditace či úkrytu před nepřízní počasí. Pro zájemce je zřízena informační tabule s údaji o historii místa, geologii a archeologii. Vyhlídka nabízí úžasný pohled na řeku Labe a Labské údolí, na protilehlé obce Svádov a Olšinky i na Ústí nad Labem.

Kraj Vysočina

Období realizace:

březen 2019 – září 2020

Iniciátor proměny:

město Černovice

Autor projektu:

Ing. Arch. Petr Neřold, autor návrhu náměstí

Ing. Jan Dudík, hlavní projektant

Fotografie:

Jan Brožek, Matěj Holub, archiv města Černovice

94

Černovice

Rekonstrukce Mariánského náměstí

Město udělalo první krok k rekonstrukci náměstí v roce 2002. Podařilo se ale dokončit jen malou část projektu, poté byl pro nedostatek financí zastaven. O 10 let později rozhodlo zastupitelstvo o obnovení prací. Náměstí se v mnohém vrátilo k původnímu účelu a stalo se příjemným prostorem. Podařilo se obnovit původní Mariánský sloup a kašnu. Oprava náměstí proběhla od základů a všude byly, i přes vyšší cenu, použity tradiční a kvalitní materiály i výrobky. Mimo vozovek jsou všechny povrchy včetně obrub žulové. Z žuly je také nová kašna. Stará budova, která bránila pohledu na kostel, byla stržena a nahrazena kamennou zděnou terasou. Podařilo se vyřešit problematickou křižovatku, kde docházelo k častým nehodám. Vznikl také prostor pro shromažďování a konání trhů.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Kraj Vysočina

Období realizace:

leden 2009 – srpen 2011

Iniciátor proměny:

statutární město Jihlava
Ing. arch. Martin Laštovička

Autor projektu:

Ing. arch. Martin Laštovička
– Atelier Na Stoupách

Fotografie:

Eva Bystrianská, Vladimír
Kunc, Jakub Koumar

Jihlava Rekonstrukce kostela Povýšení sv. Kříže

95

Kostel s unikátní dispozicí pocházející ze 13. století byl v letech 1784-1990 ve vlastnictví armády. Jeho trojlodí od roku 1947 využívá čs. církev husitská. V době držení armádou došlo k řadě nevhodných stavebních úprav včetně rozdělení na dvě části a kostel dlouhodobě chátral. Po nedokončené rekonstrukci z 90. let 20. století se kostel dostal do soukromého vlastnictví a hrozilo jeho využití k památkově nevhodným účelům. Z tohoto důvodu jej odkoupilo statutární město Jihlava a usilovalo o celkovou obnovu.

Celková rekonstrukce zpřístupnila veřejnosti unikátní gotický prostor. Po 230 letech došlo k odstranění zdi oddělující presbytář a trojlodí. Kostel je citlivě upraven a opatřen novými instalacemi. Je zachována sakrální funkce a rovněž plnohodnotně slouží kulturním a společenským účelům.

Kraj Vysočina

Období realizace:

červenec–říjen 2020

Iniciátor proměny:

Luděk Šíma, kastelán hradu

Autor projektu:

Strnadová - Girsas spol. s r.o.

Fotografie:

Luděk Šíma

96

Ledeč nad Sázavou Obnova východního průčelí hradu

Ledečský hrad se řadí mezi nejstarší v Čechách. Byl založen ve 13. století a je jediným dochovaným hradem středního Posázaví. Během staletí se zde vystřídaly nejvýznamnější české i zahraniční šlechtické rody. V uplynulém roce 2020 proběhla obnova východního průčelí a byl obnoven jeho původní vzhled. Obnova komplexu probíhá již od roku 2000. Cílem je vrátit areálu jeho původní vzhled a funkci kulturního a společenského centra regionu. V hradních expozicích nenajdete žádný původní mobiliář ani vybavení. Hradní prostory návštěvníkům nabízejí rozsáhlé muzejní expozice o sklářství, historických hodinách, Muzeum Jaroslava Foglara a pro nejmenší dětský okruh. V průběhu roku se zde konají různé společenské a kulturní akce, které pomáhají památku oživit.

Kraj Vysočina

Období realizace:

leden 2012 – červenec 2020

Iniciátor proměny:

Nadační fond Zecher
pro záchranu židovských
památek v ČR, Federace
židovských obcí v ČR

Autor projektu:

Ing. arch. Jaroslav
Klenovský

Fotografie:

J. Klenovský, J. Daniček

Police u Jemnice Obnova synagogy

97

Někdejší synagogu, která po desetiletí sloužila jako tělo-
cvična, vlastnil Sokol Moravské Budějovice. Po roce 1989
přestala být budova využívána a postupně chátrala. Kolem
roku 2000 její část podlehla demolici. Federace židov-
ských obcí v ČR odkoupila od Sokola budovu v roce 2003.
V letech 2012-20 proběhla celková rekonstrukce. Téměř
zapomenutá užitková stavba se po důkladné renovaci stala
unikátní ukázkou malé venkovské synagogy, postavené
místními zedníky ve stylu vrcholného baroka. Podařilo se
obnovit vnitřní klenutou galerii, centrální řečniště, barokní
svatostánek i z větší části pod zásypem dochovanou pů-
vodní cihlovou podlahu. Úspěšná byla také obnova vnitřní
výmalby z přelomu 18. a 19. století. Díky synagoze získala
na významu i zachovalá židovská ulice a hřbitov.

Zlínský kraj

Období realizace:

srpen 2019 – únor 2020

Iniciátor proměny:

Obec Bystřička

Autor projektu:

LZ - PROJEKT plus s.r.o.

Ing. Leoš Zádrapa

Ing. Julius Michoněk

Fotografie:

Zdenek Bořutík

98

Bystřička

Dopravní terminál

Autobusové nádraží slouží nejen obci Bystřička, ale i obcím přilehlým. Přestupní uzel Bystřička funguje již velmi dlouhou dobu a umožňuje vzájemné přestupy mezi autobusovou a železniční dopravou ze tří směrů. Zastupitelstvo obce Bystřička se rozhodlo obnovit a modernizovat celý areál autobusového nádraží tak, aby sloužil co největšímu počtu zájemců. Celá přestavba a modernizace probíhala na přelomu let 2019 a 2020. V jejím rámci byl vybudován nový dopravní terminál, byly položeny nové chodníky, založeny a obnoveny stávající komunikace. Zároveň byly vysazeny nové travnaté povrchy s okrasnými dřevinami. V těsné blízkosti vzniklo parkoviště pro automobily. Ve stávající přilehlé budově terminálu byla obnovena čekárna pro cestující, ve které se nachází menší kavárna a toalety.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Zlínský kraj

Období realizace:

srpen 2019 – únor 2020

Iniciátor proměny:

Obec Bystřička

Autor projektu:

LZ - PROJEKT plus s.r.o.
Ing. Julius Michoněk

Bystřička Nádraží Bystřička

99

V údolí vsetínské Bečvy na Valašsku se nachází geograficky významná lokalita. Sbíhají se zde dvě protilehlá boční údolí. Ze Vsetínských vrchů ústí údolí Bystřičky, ve kterém se už 100 let rozprostírá známá přehradní nádrž. Z protilehlých Hostýnských vrchů přitéká potok. Hlavním údolím řeky Bečvy vede rychlíková trať a silnice 1. třídy. Už v 1. polovině 20. století tu byla vlaková stanice. Jak se zvyšovaly nároky na dopravu, stala se trať dvoukolejnou a modernizovala se i hlavní silnice a most přes Bečvu. V 60. letech došlo k výrazným stavebním změnám. České dráhy vybudovaly moderní nádražní budovu. Hezká atypická stavba poutá pozornost dodnes. V roce 2019 se zastupitelstvu obce podařilo vykoupit ruinu domu u hlavní silnice a zahájit revitalizaci prostoru podle moderních měřítek. Projekt byl dokončen v roce 2020.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Zlínský kraj

Období realizace:

2019–2020

Iniciátor proměny:

Státní pozemkový úřad,
obec Drslavice

Autor projektu:

Ing. Petr Götthans
RYBÁK PROJEKTOVÁNÍ
STAVEB, spol. s.r.o.

100

Drslavice

Revitalizační opatření na pravém břehu Holomně

Tok říčky Holomně je mezi obcemi Drslavice a Prakšice zcela neupravený, meandrovitý. Voda vylitá z břehů mohla do obce přitékat nivou. Porosty na strmých březích toku zapříčinily v případě větší povodně ucpání koryta. V červnu roku 2010 postihla Drslavice povodeň způsobená přívalovými srážkami. Kromě toho byla obec sužována bahnotoky. Řešením se ukázalo zbudování protipovodňové ochrany, tzv. poldru. Při průchodu povodňové vlny a velkých vod bude docházet ke vzdouvání vody v celém prostoru vymezeném hrází poldru. Při dosažení maximální hladiny se začne zaplavovat vodní nádrž. V prostoru je vytvořen mokřad zajišťující příznivé podmínky pro existenci vodních a mokřadních rostlin a výskyt vodních živočichů. Okolí nádrže, náhonu a tůň je zatravněno a ozeleněno původními druhy stromů a keřů.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Zlínský kraj

Období realizace:

červenec 2017 – říjen 2020

Iniciátor proměny:

město Holešov

Autor projektu:

Ing. Arch. Josef Mrázek
Ing. Vladimír Lochman

Fotografie:

Bc. Hana Helsnerová,
Ing. Karel Bartošek

Holešov

Náměstí svaté Anny s masnými krámy

101

V 16. století vznikl u holešovského rynku a v sousedství židovského ghetta areál bratrské modlitebny a školy, po rekatolizaci přeměněný na kostel sv. Anny a klášter Trinitářů. Po třicetileté válce vznikl v jeho blízkosti komplex masných krámů a kasárna. Ve 20. století byly masné krámy postupně opouštěny, chátraly a část se rozpadla. Město se od roku 2010 snažilo neutěšený stav změnit. Domy dostaly podobu důstojné rezidenční čtvrti. Ze zanedbaného a pobořeného prostoru se stalo reprezentativní prostranství. Renovací prošly zbylé masné krámy, pozůstatky zbořených masných krámů a zbytek barokní zdi a brány. V horní části náměstí u kostela sv. Anny byl vytvořen Památník Smíření, v oratoři kostela Pamětní síň sv. Jana Sarkandra. Spodní část náměstí se proměnila v řemeslné tržiště a místo pro pořádání akcí.

Zlínský kraj

Období realizace:
březen–listopad 2011

Iniciátor proměny:
Město Hulín

Fotografie:
Archiv města Hulín,
Archiv MKC Hulín

102

Hulín-Záhlinice Muzeum Františka Skopalíka

Impozantní architektura budovy dříve zdobila svou pseudobaročnou fasádou obecní náves. Hrubé zásahy v minulosti však fasádu zcela zničily. Objekt se nacházel v zanedbaném stavu. Výstavní expozice se tísnily v nedostačujících prostorech, které zdaleka neumožňovaly zpřístupnit návštěvníkům všechny získané exponáty. Obec se rozhodla nevyhovující stav napravit a budovu zrekonstruovat. V prostorách nově opraveného Muzea Františka Skopalíka jsou pořádány výstavy a přednášky. Muzeum má pět výstavních místností – památník F. Skopalíka, ze života vesnice, školička, kuchyňka se světnicí a knihovna s farní místností a betlémem. Část se mění při pořádání různých tematických výstav či vzdělávacích pořadů. Dvůr a zahrada příležitostně slouží pro konání společenských akcí.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍ**

Zlínský kraj

Období realizace:

září 2003 – září 2015

Iniciátor proměny:

Ing. Irena Brabcová, starostka

Autor projektu:

Ing. arch. Michal Hladil

Ing. arch. Michael Klang

Ing. arch. Pavel Šimeček

Petr Nikl

Jerry Koza

Fotografie:

archiv města Napajedla

Napajedla Nový Klášter

103

Budovu kláštera v Komenského ulici založil a provozoval řád Milosrdných sester sv. Kříže. Po celou dobu sloužil vzdělávání, např. jako Vychovávací ústav Ludmila, Odborná škola pro dívčí povolání či Střední odborné učiliště. Poté byl objekt dlouhou dobu opuštěný a chátral. Město odkoupilo budovu v roce 2000 od státu a díky dotačním příležitostem se pár let na to Nový Klášter stal opět domovem kultury a vzdělávání. Po rozsáhlé rekonstrukci je sídlem Základní umělecké školy a Klubu kultury Napajedla, který spravuje muzeum, knihovnu, informační centrum a Café Klášter. V prvním patře jsou expozice Hřiště hraček, o legendárních hračkách firmy Fatra, a Slavia, příběh továrny o podniku bratří Paříků vyrábějícím motory. O patro výš se návštěvníci seznámí s historií Napajedel v expozici Příběh města.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Slovensko

Období realizace:

leden 2019 – leden 2021

Iniciátor proměny:

Hrad Beckov, zájmové združení právnických osob

Fotografie:

Interné fotografie Združenia

104

Beckov

Rekonstrukce severního paláce západního křídla hradu

V letech 2019 a 2020 se zrealizovala rekonstrukce s cílem zpřístupnit západní křídlo severního paláce, který je hlavní dominantou hradu. Proběhla obnova kamenné klenby a zastřešení klenby dřevěnou konstrukcí, na tu byla položena izolační fólie. Následovaly práce v interiéru budovy, které zahrnovaly obnovení cihlové podlahy a umístění elektrické kabeláže. Severní palác představoval soukromou část hradu, ve které se nacházely luxusní obytné místnosti obývané majitelem hradu (z největších osobností to byl Stibor) a využíváné také k přijímání významných návštěv.

Slovensko

Období realizace:

červen 2019 – říjen 2020

Iniciátor proměny:

Hlavní město Slovenské republiky Bratislava

Autor projektu:

Reming Consult, a.s.

Fotografie:

Marek Velčec

Bratislava

Rekonstrukce tramvajové trati Dúbravsko-Karloveská radiála

105

Požadavek na modernizaci dané tramvajové tratě vycházel především z jejího zastaralého a technicky nevyhovujícího stavu. Snaha zmodernizovat úsek Dúbravsko-Karloveské radiály navazuje na koncepci postupné obnovy kolejové infrastruktury hlavního města Bratislavy, zvyšování výkonnosti hromadné dopravy na území města a zlepšení komfortu cestujících. Původní záměr modernizace byl připravován způsobem, jaký je patrný v Dúbravce v úseku Pri križi-Záluhy. Postupně vedení města projekt vylepšilo. Hlavní změnou je důraz na provedení kvalitnějších detailů, např. barevnosti jednotlivých částí tratě. Vylepšené jsou také přístřešky, které nabídnou kvalitnější lavičky a lépe umístěné koše na odpad. Nové je také řešení povrchu tratě a zastávek z betonu na zeleň.

**PODPOŘENO
EVROPSKOU UNÍÍ**

Slovensko

Období realizace:

červenec 2018 – květen 2020

Iniciátor proměny:

Mesto Hlohovec

Autor projektu:

OPTIO, s.r.o. (interiér),
ateliér hipik s.r.o., (fasáda)

Fotografie:

Mesto Hlohovec

106

Hlohovec Kino Úsmev

Kino Úsmev začalo promítat ve 30. letech 20. století. V budově předtím sídlila první kulturní instituce v Hlohovci, kulturní dům. K první velké rekonstrukci došlo koncem 50. let. Kino Úsmev bylo před proměnou typické svým panoramatickým obloukovým plátnem a nepohodlnými dřevěnými sedačkami. V roce 2018 se městské kino po dlouhé době dočkalo potřebné modernizace a díky podpoře Audiovizuálního fondu i digitalizace. Od roku 2019 je Úsmev moderním premiérovým kinem splňujícím standardy současné doby. Multifunkční kinosál s kapacitou 300 sedadel dnes nabízí prostor nejen pro promítání filmů, ale také pro koncerty, divadelní představení či jiné akce. Kino je přizpůsobené také pro potřeby imobilních návštěvníků.

Zástupci krajů v organizačním týmu:

Jihočeský – **Alena Janků**

Jihomoravský – **Iveta Macurová**

Karlovarský – **Romana Štecová**

Královéhradecký – **Veronika Janáčková**

Liberecký – **Ivana Hujerová, Jitka Suchánková**

Moravskoslezský – **Karin Veselá**

Olomoucký – **Jana Olivíková**

Pardubický – **Evžen Vokál**

Plzeňský – **Miloslav Michalec, Lenka Šmejkalová,
Václav Baxa**

Středočeský – **Kateřina Pešatová, Blanka Švarcová**

Ústecký – **Jana Červinková**

Zlínský – **Tomáš Marek**

Texty a fotografie: Zástupci vystavovatelů
a uvedení autoři

Grafika: Matěj Čadil

Úprava fotografií: Michal Pavlík

Redakce fotografií: Anna Pavlíková

Redakce textů: Kateřina Čadilová, Tereza Zatřepálková

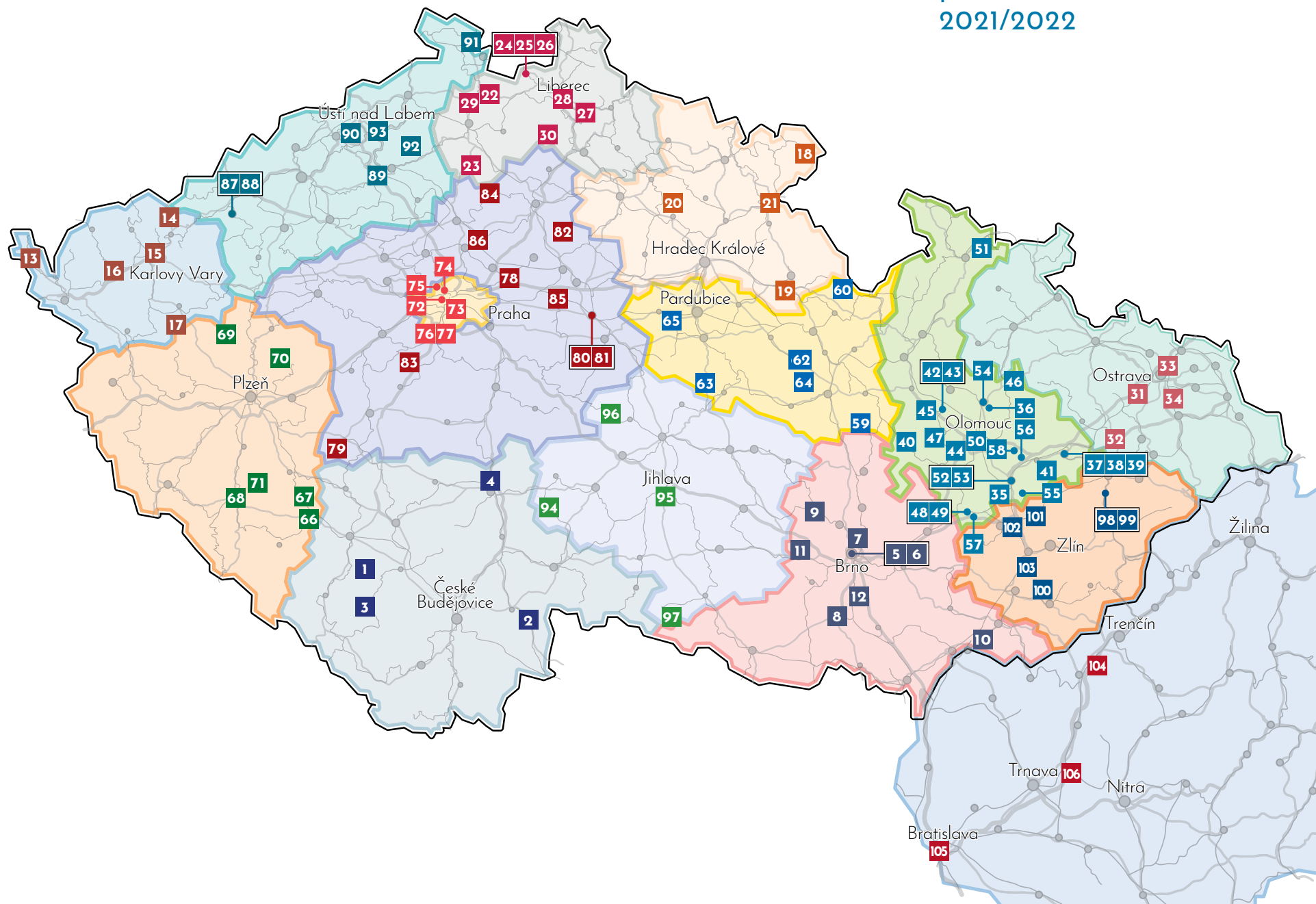
Překlad do angličtiny na výstavních panelech:
Jarmila Hájková

Spolupráce a koordinace: Drahomíra Kolmanová

Vydal: Cestami proměn, z.s., v roce 2021

Tisk: H.R.G. spol. s r.o., Svitavská 1203, 570 01 Litomyšl

Mapa vystavených
proměn ročníku
2021/2022

Proměny ročníku 2021/2022

Jihočeský kraj

- 1 Čepřovice – Modernizace kulturního domu
- 2 Majdalena – Oprava výpravní budovy nádraží
- 3 Prachovice – Mezigenerační zahrada při společnosti KreBul
- 4 Tábor – Stoklasná Lhota – Výstavba rybníka

Jihomoravský kraj

- 5 Brno – Cejl 68 – obnova kulturní památky
- 6 Brno – Ústřední autobusové nádraží Zvonarka
- 7 Brno-Lesná – Nový kostel na zelené louce
- 8 Pohorelice – Rekonstrukce Paarova záměcku
- 9 Předklášteří – Minipivovar Porta Coeli
- 10 Strážnice – Oprava výpravní budovy nádraží
- 11 Zbraslav u Brna – Sportovní areál u ZŠ
- 12 Židlochovice – Komunitní centrum

Karlovarský kraj

- 13 Aš – Kulturní centrum LaRitma a ZUŠ
- 14 Jáchymov – Knihovna latinské školy v radničním sklepení
- 15 Karlovy Vary – Přestupní uzel Horní nádraží úprava přednádražního prostoru
- 16 Sokolov – Revitalizace městského koupaliště
- 17 Toužim – Dobrá Voda – Klášter Nový Dvůr

Královéhradecký kraj

- 18 Broumov – Klášterní restaurace U Tří růží
- 19 Doudleby nad Orlicí – Rekonstrukce výpravní budovy
- 20 Lukavec u Hořic – Restauraování piskovcového kříže
- 21 Náchod – Malé lázně Běloves

Liberecký kraj

- 22 Cvikov – Revitalizace areálu Pivovaru Cvikov
- 23 Dubá – Sušárna chmele
- 24 Hrádek nad Nisou – Nová městská knihovna
- 25 Hrádek nad Nisou – Schubertova vila
- 26 Hrádek nad Nisou – Uhelná – Rekonstrukce kaple Panny Marie Pomocné
- 27 Jablonec nad Nisou – Didaktická zahrada ZŠ Janáčkova
- 28 Liberec – Rekonstrukce kaple Božího hrobu u kostela Nalezení sv. Kříže
- 29 Nový Bor – Sídlo firmy Lasvit
- 30 Všelíbice – Rekonstrukce mateřské školy

Moravskoslezský kraj

- 31 Jistebník – Oprava výpravní budovy nádraží
- 32 Nový Jičín – Revitalizace areálu bývalého letního kina
- 33 Ostrava-Hrušov – Kostel sv. Františka a Viktora
- 34 Řepiště – Dřevěný kostel sv. Michaela archanděla

Olomoucký kraj

- 35 Bochoř – Oprava bytových domů
- 36 Domašov u Šternberka – Kaplička na křižovatce cest
- 37 Hranice – Oživení proluky vedle synagogy
- 38 Hranice – Revitalizace zámeckého příkopu
- 39 Hranice – Školní náměstí
- 40 Konice – Komunitní centrum
- 41 Lhota – Kaple sv. Václava
- 42 Litovel – Úprava Radniční Moravy – Nečiz
- 43 Litovel – Revitalizace zeleně na Staroměstském nám.
- 44 Lutín – Komunitní dům pro seniory
- 45 Mladeč – Rekonstrukce budovy šaten
- 46 Moravský Beroun – Kulturní památky Areál parku Křížový vrch
- 47 Náměšť na Hané – Modernizace základní školy
- 48 Němčice nad Hanou – Obnova porostu biokoridoru
- 49 Němčice nad Hanou – Založení krajinných prvků
- 50 Olomouc – Obnova radnice
- 51 Písečná – Kaplička Chebzi
- 52 Přerov – Rekonstrukce výpravní budovy nádraží
- 53 Přerov – Oprava historické budovy, přístavby a okolí Gymnázia Jakuba Škody
- 54 Šternberk – Obnova altánu v Tyršových sadech
- 55 Tučín – Půdní vestavba mateřské školy
- 56 Veselíčko – Rekonstrukce mateřinky a Veselá zahrada
- 57 Vrchoslavice – Dětské hřiště mateřské školy
- 58 Výkleky – Přestavba klubovny na společenský dům

Pardubický kraj

- 59 Bělá u Jevíčka – Vybudování společenského zařízení
- 60 Klášterec nad Orlicí – Rekonstrukce obecního domu
- 61 Litomyšl – Rekonstrukce Portmonea – Musea Josefa Váchala
- 62 Litomyšl – Znovuzrození chrámu Nalezení sv. Kříže
- 63 Trhová Kamenice – Rekonstrukce historické kašny
- 64 Trstěnice u Litomyšle – Žroutova stodola – Obnova polygonální roubené stodoly
- 65 Veselí – Cyklostezka Veselí-Valy

Plzeňský kraj

- 66 Horažďovice – Obnova secesního domu
- 67 Chanovice – Defurovy Lázně – Rekonstrukce a nové využití obecní školy
- 68 Klatovy – Stavební úpravy refektáře jezuitské koleje
- 69 Manětín – Obnova zámecké oranžerie
- 70 Němčovice – Pařezová chaloupka – netradiční autobusová čekárna
- 71 Předslav – Obecní úřad

Hlavní město Praha

- 72 Praha 1 – Werichova vila
- 73 Praha 4 – Knihovna Jezerka
- 74 Praha 6 – Bubeneč – Fara u kostela sv. Gotharda
- 75 Praha-Lysolaje – Dostavba Základní školy Jára Cimrmana
- 76 Praha-Radotín – Vindyšova továrna, Ski a Bike centrum
- 77 Praha-Zbraslav – Rekonstrukce bývalé prádelny

Středočeský kraj

- 78 Čelákovice – Modlitebna Sboru Církve bratrské
- 79 Hvoždany – Trz a špejchar
- 80 Kolin – Bartolomějské návrší
- 81 Kolin – Oprava nádražní budovy
- 82 Loučeň – Revitalizace zámeckého areálu
- 83 Mníšek pod Brdy – Barokní areál Skalka
- 84 Mšeno – Rekonstrukce Mělnické ulice
- 85 Pečky – Rekonstrukce sokolovny
- 86 Všetaty – Památník Jana Palacha

Ústecký kraj

- 87 Kadaň – Revitalizace parkánů v okolí hradu
- 88 Kadaň – Revitalizace prostor sídliště Na Podlesí
- 89 Lovosice – Rekonstrukce Centra kultury Lovoš
- 90 Modlany – Dětské hřiště
- 91 Rumburk – Oprava výpravní budovy nádraží
- 92 Třebušín – Obnova návsi v Horním Týnci
- 93 Ústí nad Labem – Vyhledka Františka Málka

Kraj Vysočina

- 94 Černovice – Rekonstrukce Mariánského náměstí
- 95 Jihlava – Rekonstrukce kostela Povýšení sv. Kříže
- 96 Ledec nad Sázavou – Obnova východního průčelí hradu
- 97 Police u Jemnice – Obnova synagogy

Zlínský kraj

- 98 Bystřička – Dopravní terminál
- 99 Bystřička – Nádraží Bystřička
- 100 Drslavice – Revitalizační opatření na pravém břehu Holomně
- 101 Holešov – Náměstí svaté Anny s masnými krámy
- 102 Hulín-Záhlinice – Muzeum Františka Skopalika
- 103 Napajedla – Nový Klášter

Slovensko

- 104 Beckov – Rekonstrukce severního paláce západního křídla hradu
- 105 Bratislava – Rekonstrukce tramvajové trati Dúbravsko-Karľoveská radiála
- 106 Hlohovec – Kino Úsmev

POŘÁDÁ

CESTAMI
PROMĚN, Z. S.

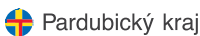
STRATEGICKÝ PARTNER

PODĚKOVÁNÍ PARTNERSKÝM KRAJŮM

jiho**m**oravský kraj

PARTNEŘI

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

MÁ VLAST CESTAMI PROMĚN PŘÍBĚHY DOMOVA

Národní putovní výstavu
Má vlast cestami proměn – Příběhy domova
pořádá ve spolupráci s partnery
Cestami proměn, z.s.
<http://www.cestamipromen.cz/spolek>

www.cestamipromen.cz